

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123,
inšerati oddelki: Ljubljana, Seien-
burgova ul. 6. — Tel. 3492, 2492,
podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
3124, 3125, 31266.
Vlen št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan, razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 6. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor.
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Gospodarski problemi kličejo po rešitvi

V finančnem odboru narodne skupščine se je pričela podrobna razprava o državnem proračunu za leto 1936/1937. Poslanec Mohorič je pravilno poudarjal, da je v današnjih prilikah pri splošnem zastopju vsega našega gospodarskega življenja povečanje dosedanjega proračuna nemogoče stvar, ker so številke, ki danes predstavljajo državne dohodke in izdatke, itak že do skrajnosti napete in presegaajo plačilne možnosti našega gospodarstva. Po računu poslanca Mohoriča je novi proračun za skoraj celo milijardo večji od dosedanjega in se zato samo po sebi postavlja vprašanje realnosti njegovih kreditov in ostvarljivosti njegovih števil.

Proračunska razprava v narodnem predstavništvu na mah zopet postavlja v ospredje celokupni naš gospodarsko-socialni problem. Država in narod imata potrebe, ki jih brez nevarnosti ni mogoče reducirati. Mogoča je skrajna štednja na vseh poljih, toda ona ima svoje meje, ki se ne dajo prekoračiti, ne da se pri tem izvrši demontaža važnih državnih in narodnih ustanov. Tragično je, da pri nas državni proračun, četudi zreduciran na skrajno mero, vendar skupno s samoupravnimi in drugimi javnimi datjavami predstavlja že hudo preobremenitev našega narodnega gospodarstva, ki se trajno ne da držati. Ni dvoma, da so se gospodarske razmere pri nas v teku zadnjega leta še poslabšale. Dočim se v svetu opažajo prvi znaki rahlega zboljšanja gospodarskega stanja, val krize v Jugoslaviji še vedno narašča. Znaki splošnega obubožanja se množijo. S posebno skrbjo navdaja vse zlasti papperizacija srednjega stanu. Posledice sankcij so povzročile nove težke lokalne in regionalne krize in življenjski standard našega naroda pada daleč pod evropski nivo.

Naš proračun se ne da več sanirati s finančno iznajdljivostjo. Se so sicer mogoči popravki s pojačanjem pritiska na izvore, ki niso dovolj pravično in krepko zajeti, toda vse to danes ne more rešiti problema. Neobhodno se postavlja na dnevni red dobro premišljena, sistematično in krepko izvedena akcija za obnovo celokupnega našega gospodarstva, akcija, ki mora biti izvedena v duhu narodne solidarnosti in socialne pravičnosti ter pravilnega spoznanja, katere vprašanja so prvenstvena za blagobit celokupnega naroda. Ni nobenega dvoma, da je jedro zla v hudi krizi, ki je zajela jugoslovenskega kmeta. Naša država je po veliki večini agrarna. Njena struktura, ako ne računamo lokalne izjeme, je kmečka. Glavni dohodek našega naroda prihaja od njive, gozda in hleva. Sanacija našega kmečkega človeka je zato pričetek in jamstvo sanacije vsega našega gospodarstva.

Seveda, kdor gleda kmečki problem le v prezaolžitvi našega kmeta, ne gleda dovolj globoko. Odpiši danes vse kmečke dolge, pa bo jutri pričela nova zadolžitve. Naša agrarna produkcija je namreč postala nerentabilna v dvojnem oziru: cene njenih proizvodov so v primeri z njihovo množino daleko prenizke, zunanja tržišča za nje so skoraj zaprta, a na drugi strani radi primitivnega kmečkega gospodarstva nimajo dovolj konkurenčne sposobnosti po svoji kvaliteti in stanejo kmeta preveč. V zadnjem času čitamo o novih načrtih, ki gredo za tem, da se razdolžitve kmečkega gospodarstva izvrši po velikem delu na račun vlagateljev, torej gospodarsko najdragocenejšega sloja onih, ki štedijo. Kapital, s katerim razpolaga naš narod, je itak že do skrajnosti skromen in slab napram tujemu kapitalu. Razočaranja, ki so zadela našega šparovca, so ponovno bila naravnost katastrofalna. Vzemite mu sedaj zopet del tega, kar si je s težko muko dal na stran za slabše čase, pa boste v narodu ubili vsako voljo za štednjo in s tem tudi vsako odporno silo proti prodornosti tuje kapitalistične eksploatacije. Razdolžitve jugoslovenskega kmeta je pereč problem današnjosti, ki zahteva nujno intervencijo države, ki pa je rešljiv samo z žrtvijo celokupnosti, nikakor pa ne z enostranskimi ukrepi.

Kmečko vprašanje predstavlja zelo važen, toda ne edini del celokupnega našega gospodarskega in socialnega problema. Gre še za več. Država in narod sta neposredno postavljena pred naloge, od katerih ugodne in pravilne rešitve je v znatnejši meri odvisen ne samo naš gospodarski in socialni, temveč tudi kulturni in politični razvoj, v mnogočem pa tudi naša obrambna moč in naša mednarodna pozicija. Gre za problem obnove našega gospodarstva kot celote. V ospredju stojijo pereča vprašanja ureditve in obnove zdravih kreditnih odnosov. Nujno so potrebni brzi ukrepi, da nekako nadomestimo posledice sankcij. Tu je vprašanje javnih del in minimalnih mezd. Nič manj važno nego smotrna zaščita obrtniške delavnosti pa je tudi problem vse večjega osiromašenja javnega in zasebnega namestništva. Neobhodno so postale dobro premišljene korekture davčnega sistema.

Vsa ta vprašanja se ne dajo reševati

V SOBOTO PRIDE DR. HODŽA V BEOGRAD

Poslanik dr. Girsar o pomenu in namenu beograjskega obiska čsl. ministrskega predsednika — V prvi vrsti bo šlo za zblizanje srednje Evrope, zlasti Avstrije in Male antante

Beograd, 20. febr. AA. O prihodu predsednika češkoslovaške vlade g. dr. Milana Hodže je češkoslovaški poslanik na našem dvoru g. dr. Girsar dal danes zastopnikom listov tole izjavo:

Dne 22. februarja prispe v Beograd predsednik češkoslovaške vlade in zunanji minister g. dr. Hodža, da uradno obišče jugoslovensko prestolnico. Ta obisk je iz raznih razlogov zelo važen, kar je razvidno tudi iz njegovega programa. Razen sestankov in razgovorov s predsednikom vlade dr. Stojadinovičem in z drugimi jugoslovenskimi politiki bo g. dr. Hodža sprejet v avdienci od Nj. Vel. kraljice Marije in Nj. Vis. kneza namestnika Pavla. Pomen tega obiska je tudi v tem, da prispe po več letih, tekoma katerih je obiskoval jugoslovensko prestolnico tedanji češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš, prvič novi češkoslovaški minister za zunanje zadeve. Češkoslovaška država je imela velike koristi od tega, da je imela češkoslovaška zunanja politika 17 let stalno kontinuiteto v osebi zunanega ministra dr. Edvarda Beneša.

Ministrski predsednik dr. Hodža prispe v Beograd, da potrdi staro, tradicionalno prijateljstvo in bratstvo med obema narodoma, kar bo obenem najboljši dokaz za to, da z osebnimi izpremembami na najvišjih državnih mestih v Češkoslovaški ni nastopila nobena izprememba smeri češkoslovaške zunanje politike. Vzajemni odnosi med Jugoslovijo in Češkoslovaško so ostali takšni, kakršni so bili doslej, odnosi najtesnejšega zaveznikovega sodelovanja na podlagi dosedanjega prijateljstva in bratstva obeh narodov.

Obisk predsednika češkoslovaške vlade je posebno velikega pomena v sedanjih okoliščinah. Sedanje politične in gospodarske razmere v Evropi zahtevajo jasne in konkretne načrte, in prvi vrsti za države Male antante. Načrt predsednika vlade dr. Hodže, da je treba v srednji Evropi urediti predvsem gospodarske razmere, ni nov. Že več let ga navedajo v zvezi z vprašanji, ki jih je treba rešiti. Tudi vlade Male antante so že opetovano izjavile svojo pripravljenost za rešitev teh vprašanj.

Srednjeevropsko vprašanje je postalo posebno pereče v zadnjem času. Ker so okolnosti za konkretno rešitev ugodne, kaže, da ni izključena možnost njegove praktične ostvaritve. Informacijski in orientacijski razgovori avstrijskega zveznega kancelarja dr. Schuschnigga s češkoslovaškimi državniki v Pragi so bili začetek.

Med svojim bivanjem v Parizu je imel predsednik vlade dr. Hodža priliko, da se informira tudi o naziranjih francoske vlade glede srednjeevropskih vprašanj. Svoje pariške razgovore je vodil v sporazumu in v stalnih informacijskih stikih z vladama Jugoslavije in Rumunije. Seve mora rešitev tega vprašanja premagati še razne ovire, politične in gospodarske. Ravno tekom beograjskih razgovorov bo šlo za izmenjavo naziranj o rešitvi srednjeevropskega vprašanja in s tem za možnost njegove realizacije. Ne gre za neke nove načrte češkoslovaške republike, marveč za vprašanja, ki jih je treba rešiti v popolni harmoniji na podlagi poprejšnjega sporazuma med državami Male antante.

Po proučitvi teh vprašanj v Beogradu bosta predsednika češkoslovaške in jugoslovenske vlade dala listom uradno izjavo. S tem bo to vprašanje v celoti javno in jasno precizirano. Obenem bodo razne kombinacije, s katerimi spremelja evropski listi delo predsednika češkoslovaške vlade dr. Hodže, dobile svojo pravo mero.

Ponavljam, da ne more biti nobenega dvoma o tem, da bo vse, kar se bo rodilo iz teh posvetilov držav Male antante, pomenilo njihov skupno delo in da bo vse v popolnem tradicionalnem skladu. Vsa ta prizadevanja bodo šla za tem, da se pred vsem zboljšajo gospodarske razmere sedanje srednje Evrope. Pri tem pa to delo ne bo naperjeno proti nobenemu drugemu narodu ali državi, zlasti tudi ne proti kakoli veliki sili.

Prepričan sem, da bo obisk predsednika češkoslovaške vlade naletel na razumevanje in simpatije jugoslovenske javnosti, in da bo utrl pot novim kon-

ločno vsako za sebe. Pregledoko so prepletana drugo z drugim. Tu je treba postaviti velikopotezen načrt in v sodelovanju s predstavniki vseh strokov našega gospodarstva začeti z izvajanjem načrtnega gospodarstva. Politična vprašanja še vedno zavzemajo v našem javnem življenju toliko prostora, da se danes še bolj kakor pred nekaj leti kaže potreba ostvaritve posebnega gospodarskega sveta. Objektivno in stvarno pretehtana mnenja tega foruma bi se mogla lažje prenesti v zakonodajno in administrativno rešitev in bi dala boljše rezultate, kakor so danes dosegljivi, ko se

ceptom držav Male antante, v prvi vrsti pa poglavljenim vzajemnim odnosjem med Češkoslovaško in Jugoslavijo.

Italija in pot dr. Hodže

Praga, 20. februarja. r. »Lidove noviny«, ki imajo tesne zveze z zunanjim ministrstvom, objavljajo naslednje poročilo iz Rima: V političnih krogih smatrajo prihod avstrijskega zunanega ministra Berger-Waldenega za važen dogodek. Njegov obisk v Rimu je nekaj pandan k posetu češkoslovaškega ministrskega predsednika dr. Hodže v Beogradu. Zdi se, da se i Avstrija i Češkoslovaška bojita iste nevarnosti, »anšlusa«. Zato sta obe postali pobornici za novo ureditev gospodarskih odnosov v dunavski kotlini. Vsaka izmed njih je eksponent druge skupine držav: Češkoslovaška je članica Male antante, Avstrija pa je podpisnica rimskega protokola iz leta 1934. In kakor potuje dr. Hodža v Beograd, da zagovarja ondi zamisel, gle-

de katere se je sporazumel s kancelarjem Schuschniggom, tako se je tudi Berger-Waldenega odpravil v Rim, da bi obvestil Mussolinija, da se bliža njegov načrt — razširiti rimski protokol — svojemu uredništvu.

V Pragi in na Dunaju so, kakor vse kaže, dokaj optimistično razpoloženi in so prepričani, da se bo posrečilo izvršiti načrt, glede katerega sta se dogovorila dr. Hodža in Schuschnigg pri svojem sestanku v Pragi. V Rimu pa ne dele tega optimizma, ker se boje, da so na delu močni nemški uplivi, ki bi radi za vsako ceno preprečili zasiguranje avstrijske neodvisnosti.

Čsl. ministrski svet

Praga, 20. februarja. b. Na današnji seji ministrskega sveta je predsednik vlode dr. Hodža poročal o svojih razgovorih v Parizu, o zunanjem političnem položaju, kakor tudi o namelih svojega potovanja v Beograd. Poročilo je ministrski svet spre-

jel soglasno na znanje. Odobrena sta bila ureditev izmenjave blaga in plačilnega prometa z Madžarsko v l. 1936., ter poročilo o trgovinsko-političnih pogajanjih, ki se vodijo z nekaterimi državami.

Seja čsl. obrambnega sveta

Praga, 20. februarja. b. Predsednik republike dr. Beneš je sprejel danes jugoslovenskega poslanika dr. Protiča. Popoldne je bila pod njegovim predsedstvom seja vrhovnega sveta za državno brambo.

Obisk Titulesca v Pragi

Praga, 20. februarja. g. Kakor poroča »Česke Sloves«, bo nemunski zunanji minister Titulescu najbrže med 27. in 29. februarjem prišel v Prago, da bo z ministrskim predsednikom dr. Hodžo nadaljeval razgovore, ki sta jih začela že v Parizu. Titulescu bo porabil to priliko, da pozdravi predsednika dr. Beneša, svojega dolgoletnega sodelavca in osebnega prijatelja prvič kot državnega poglavarja.

Azana sestavi vlado

Španija dobila zmerno levčarsko-republikansko vlado

Madrid, 20. februarja. o. Vodja levčarske fronte Azana je v rekordnem času sestavil novo vlado. Že dve uri potem, ko je od predsednika republike dobil mandat za sestavo vlade, mu je ob 9. zvečer predložil listo nove vlade, ki jo je predsednik republike Zamora takoj potrdil.

Nova vlada

Nova vlada je sestavljena takole:
ministrski predsednik: Rodrigo Azana (rep. levica)
notranji minister: Amos Salvador (rep. lev.)
finančni minister: Gabriel Franco (rep. lev.)
vojni minister: general Masquellot (rep. lev.)
mornariški minister: Jozé Giral (rep. lev.)
prosvetni minister: Marcelino Domingo (rep. unija)
kmetijski minister: Domingo Lanes (rep. lev.)
minister za javna dela: Cezares Quiroza (rep. lev.)
minister pravde: Antonio Lara (rep. unija)
minister za delo: Ramos (rep. lev.)
zunanji minister: Augusto Barcia (rep. lev.)
minister za trgovino: Alvarez Buylla (rep. unija)
prometni minister: Blasco Garzon (brez stranke)
državni podtajnik pri ministrskem predsedstvu: Fernandez O'ericó (rep. lev.)

V vladi je 9 zastopnikov republikanske levice, 3 člani republikanske unije, vojni minister pa je vojaški strokovnjak. Nova vlada ima značaj zmerno levčarske vlade. Socialni demokrati niso hoteli vstopiti v vlado, pač pa so sklenili dogovor z Azano, da bodo njegovo vlado v parlamentu podpirali skupno z vsemi ostalimi levčarskimi skupinami. Nova vlada je že snoči prisegla in je danes prevzela posle.

Z abesinskih bojišč

Italijani skušajo priti armadi rasa Kase in rasa Sejuma za hrbet

Makala, 20. februarja. d. Italijanske kolone prvega armadnega zbora so razširile svojo okupacijo vzhodno do dankske nizine. Kolone, ki prodirajo proti zahodu, so v torek zasedle Gaelo, ki je važno križišče, oddaljeno približno 30 km zahodno od Šeli. kota, ter glavna točka velike karavanske ceste, ki veže Tembien s Sokoto. Tretji armadni zbor se nahaja 20 km južno od reke Gabata in sicer za hrbtom čet rasa Kase in rasa Sejuma. Vas Gaelo obkrožujeta Amba Damaskal in gora Bambe.

Italijansko vojno poročilo

Rim, 20. februarja. AA. Propagandno ministrstvo je objavilo naslednji komuniké št. 131:

Prvi armadni zbor nadaljuje prodiranje proti jugu. Letalstvo še vedno preganja so-

prilavljajo v glavnem le po dostikrat nevesnem, ne dovolj sposobnem in preokornem birokratskem aparatu. Z zadoščenjem beležimo, da se je vodstvo JNS tudi v tem oziru odločilo za jasno in stvarno opredelitev in določilo poseben odbor, da izdela konkretno stališče stranke napram poedinim vprašanjem, ki so toliko usodna za gospodarsko in socialno stanje naroda. Čim globlje in energičneje se bo stranka spustila v te probleme, tem bolj bo ravna v duhu one narodne solidarnosti, ki tvori socialno in gospodarsko osnovo resnično jugoslovenskega programa.

Ko se je zvedelo, da je sestavljena vlada levčarskega bloka, je prišlo v Madridu in v vseh drugih večjih mestih do velikih manifestacij. Pred vladno palačo v Madridu se je zbrala ogromna množica, ki je prirejela Azani navdušene ovacije.

Azana je imel z balkona vladne palače krajši govor, v katerem je naglasil, da bo njegova vlada vzpostavila v Španiji vse republikanske pravice ter da bo njeno prvo delo objava amnestije vseh političnih krmcev, ki so bili obsojeni pod prejšnjim nerepublikanskim režimom.

Važne izpremembe na vodilnih mestih

Zaradi sestave nove vlade je prišlo do važnih izprememb na vseh vodilnih mestih. Večina visokih uradnikov, ki so bili imenovani od prejšnjega režima, je že večkrat zapustila svoja mesta in pobežnila v inozemstvo, ker se boje maščevanja levčarjev, proti katerim so prej zlasti pod režimom klerikalcev nastopali z največjo krutostjo.

Vodja katoliške ljudske stranke Gil Ro-

bles, ki je bil najboljši razborki nasprotnik levčarjev, je danes naglo odpotoval iz Madrida neznanu kam. Njegovi ožji prijatelji zatrjujejo, da se namenava docela umakniti iz političnega življenja. V vodstvu klerikalne stranke je prišlo do hudih sporov. Vsi očitajo Gil Roblesu, da je glavni krivec poraza desničarjev. Klerikalni listi so objavili danes kratko izjavo Gil Roblesa, v kateri napoveduje, da v Španiji še ne bo tako hitro prišlo do pomirjenja. V levčarskih krogih je ta izjava zbudila veliko ogorčenje. Najbolj poretli so monarhisti, ki niso imeli pojma o pravem razpoloženju množic in so računali, da bo pri volitvah zmagača desnica.

Obnova vseh starih mestnih svetov

Danes se je vršila prva seja nove vlade, ki so ji prisostvovali vsi ministri razen trgovskega in vojnega ministra, ki še nista prišla v Madrid. Na seji so sklenili obnoviti vse mestne občinske svete in vse občinske odbore, kakor so bili pred odstavitvijo po prejšnjih vladah. Datje je ministrski svet sklenil vzeti na znanje ostavki španskega poslanika pri sv. stolici Pita Romera in predsednika državnega sveta Ricarda Santerja.

Obnova trozveze?

Pogajanja med Rimom, Berlinom in Dunajem za obnovo svoječasne trozveze

Rim, 20. februarja. o. V tukajšnjih dobro poučenih krogih zatrjujejo, da se vrše med Rimom, Berlinom in Dunajem diplomatska pogajanja za obnovo svoječasne trozveze. V zvezi s temi pogajaji je bil tudi sestanek med Suvichem in avstrijskim zunanjim ministrom Berger-Waldeneggom. Med Rimom in Berlinom se vrše baje tudi razgovori o starem načrtu za preureditev Evrope, Italija, Nemčija in Avstrija, ki bi se jim po zneje v ugodnem trenutku pridružila tudi Madžarska, naj bi si razdelile interesna področja v srednji ter južnovzhodni Evropi.

Danes je bil nemški poslanik Hassel dve ur pri Mussoliniju. Takoj po tem sestan-

ku je odpotoval z letalom v Berlin, da osebno obvesti Hitlerja o najnovejših Mussolinijevih predlogih.

Italijansko-avstrijsko soglasje

Rim, 20. februarja. d. O večeršnjem sestanku državnega podtajnika Suvicha in avstrijskega zunanega ministra Berger-Waldenega je bil izdan naslednji službeni komuniké:

Državni podtajnik v zunanjem ministrstvu je prišel v Florenco, da bi obiskal avstrijskega zunanega ministra, ki se mu di v tem mestu na oddihu. V prisrčni priložnosti splošni položaj zlasti pa odnosi je italjski izmenjavi naziranj sta državnika Italije in Avstrije z drugimi podunavskimi državami. Ugotovila sta popolno soglasje neiziranj in interesov svojih držav ter sta potrdila namen, nadaljevati svojo politiko v duhu in smislu italijansko-avstrijsko-madžarskega dogovora, sklenjenega v Rimu 17. marca 1934.

Nevarnost za sistem kolektivne varnosti

Pariz, 20. februarja. o. O razgovorih in pogostih potovanjih nemškega poslanika v Rimu, Hassla, piše današnji »Ouvrev«, da so ti razgovori med Rimom in Berlinom izzvali v londonskih krogih precejšnje vznemirjenje. Majo je sicer verjetno, da bi prišlo sedaj do kakajga važnejšega sporazuma med Nemčijo in Italijo, vendar pa obstoja v Londonu bojazen, da bi mogla diplomatska aktivnost Rima in Berlina preprečiti organizacijo kolektivne varnosti. Angleško zunanje ministrstvo je dobilo obvestilo, da Italija tako dolgo ne bo podpisala nobene mednarodne pogodbe, dokler bodo v veljavi sankcije. S to motivacijo je Mussolini tudi odklonil pristop Italije k letalskemu paktu, ki naj bi izpopolnil lokamsko pogodbo.

Kralj Karol v Bukarešti

Bukarešta, 20. februarja. AA. Kralj Karol je danes ob 11.30 prišel v Bukarešto. Sprejeli in pozdravili so ga predsednik vlade Tatarescu, člani vlade, diplomatski zbor in zastopniki patriotskih organizacij s svojimi zastavami. S kraljem tako prispele tudi ministra Titulescu in Francovieci, ki sta se mu peljala nasproti do meje. Po ulicah, po katerih se je vozil kralj s prestolonaslednikom na dvor, mu je veličanska množica ljudi prirejela navdušene ovacije.

Podrobna razprava v finančnem odboru

V navzočnosti finančnega ministra se je nadaljevala proračunska razprava — Znatne redukcije

Beograd, 20. februarja. o. Finančni odbor narodne skupščine je dopoldne nadaljeval svoje delo. Razpravljal je o proračunskih vrhovnih državni uprave, o proračunih za pokojnine in invalidnine ter o državnih dolgovih. Seji so prisostvovali vsi člani večine finančnega odbora, s strani vladnih poslancev pa samo trije do štiri. Ves čas pa je bil navzoč finančni minister g. Letica. Glavni govornik je bil tudi danes nar. posl. Ivan Mohorič, čegar govori so vzbujali vsestransko pozornost.

Kakor je večina v finančnem odboru napovedala že ob začetku, je v predlogih proračuna, o katerih je doslej razpravljala, izvršila številne redukcije v težnji, da spravi proračun v sklad s plačilno možnostjo davkoplačevalcev. Tudi pri proračunski senati in narodne skupščine so bile izvršene znatne redukcije, ravno tako pri proračunu Centralnega prebivalja, ki je bil znižan za okroglo 11 milijonov. Proračuna za državni svet in glavno kontrolo sta bila sprejeta brez redukcij.

Na popoldanski razpravi je predsednik finančnega odbora najprej prečital pismo predsednika narodne skupščine, ki obvešča finančni odbor, da je narodna skupščina na predlog finančnega ministra skle-

nila, naj se obravnava proračun po skrajšanem postopku in je finančnemu odboru določen le rok treh dni. Finančni odbor je s 16 proti 4 glasovom sklenil, da bo nadaljeval svoje delo, dokler ne konča podrobne razprave.

Nato se je pričela razprava o proračunu za pokojnine in invalidnine. V obširnem govoru je posl. Mohorič kritiziral neprestano naraščanje števila upokojencev. Samo letos je bilo upokojenih 1.143 uradnikov, tako da imamo sedaj skupno 64.236 državnih upokojencev. Zahteval je revizijo upokojencev in ukinitev pokojnin vsem onim, ki nimajo zakonitih pogojev. Vsi, ki so bili predčasno upokojeni, a so sposobni za službo, naj se vrnejo v službo. Toplo se je posl. Mohorič pri tem zavezal za kronске penzioniste in apeliral na finančnega ministra naj teh 200 revežev, kolikor jih je še ostalo, reši silne bede. Med njimi je mnogo takih, ki prejema komaj 25 Din mesečne pokojnine. Enako toplo se je zavezal tudi za rešitev invalidskega vprašanja in za izboljšanje položaja invalidov.

Ob 9. zvečer je bila razprava končana in proračun za pokojnine in invalidnine sprejet. Jutri dopoldne sta na dnevnem redu proračun vojske in mornarice ter proračun prosvetnega ministrstva.

Sklepi ministrskega sveta

Beograd, 20. februarja. AA. Na današnji seji ministrskega sveta, ki se je vršila od 17. do 19. ure pod predsedstvom predsednika vlade dr. Milana Stojadinovića, so poleg mnogih drugih resornih vprašanj sklenili tudi:

1. Sprejme se uredba o pospeševanju tujakega prometa, ki jo je predložil minister za trgovino in industrijo.

2. Na predlog gradbenega ministra se odobri tle krediti: a) za gradnjo ceste Prijepolje-Bjelopolje na prvem odseku v višini 3.327.000 Din, b) za izgradnjo ceste Zemun-letalističe v znesku 3.014.000 Din, c) za izgradnjo ceste do carinarne v Bezzanuu

po proračunskem znesku 2.132.000 Din, d) za tiskovanje državnih cest v Gružu in Dubrovniku v znesku 2.140.000 Din. Vsa ta dela se imajo izvršiti iz kredita ene milijarde za javna dela.

3. Minister za gradbe se pooblašča, da predloži narodnemu predstavništvu načrt zakona o izbiri električne energije.

4. Prosvetni minister se pooblašča, da na podlagi pooblastila v finančnem zakonu najame pri Drž. hipotekarni banki posojilo za zgraditev novega gimnazijskega poslopja v Beogradu.

O vzrokih učiteljskih premestitev

Glavni govornik Pri razpravi o prosvetni politiki v banovinskem svetu je bil g. Alojz Zorenč od Sv. Petra pod Svetimi gorami. ki se je posebno počal za učiteljskim vprašanjem. Kakor poroča »Slovenec«, je g. Alojz Zorenč izjavil:

»V dobi JNSarske diktature je naše ljudstvo z ogorčenim srcem moralo gledati žalostno dejstvo, da so tedanji oblastniki desetine in desetine učiteljev, ki so živeli šoli in svoj poklic izvrševali v popolno zadovoljnost staršev in vsolanih otrok, iz ničevih razlogov premetavali po banovini, pošiljali jih izven banovine, druge zapostavljali, upokojevali in degradirali. Gledati je moralo med seboj mnoge učitelje, ki so brezvestno in popolnoma neosnovano denuncirali poštene ljudi in jim povzročili s preganjanjem težko materialno in moralno škodo. kazni in druge nepravice. Da se prav razumemo: ne trdimo tega o stanu, pač pa o znatnem številu učiteljev, kar potrjujejo akti s podpisani učiteljev. Gledati je moralo ljudstvo, kako so premnogi učitelji Pri raznih volitvah naravnost teptali volilni zakon in mimo tega kot strastni privrženci režima državi vdano slovensko ljudstvo obdolževali protidržavnosti.

To so žalostna dejstva, čez katera politična in kulturna zgodovina ne bo nikdar razgrnila plašča pozabljenosti. Teh zločinov nad dostojanstvom učiteljskega stanu in družinsko srečo poedinih učiteljev ne more noben pravični in svoje človečnosti zavedajoči se človek opravičiti. Te krivice so vpile po zadoščenju in vsa poštena javnost je nestrpno pričakovala, da vrne nova vlada, ki si je postavila za cilj nalogo, likvidirati diktatorski režim z njegovimi krivci.

„Slovenec“ o časti in poštenju

V nedeljo smo napisali uvodnik, v katerem smo se zavzeli za čast in poštenje moč, ki se sedaj razrešuje kot člani občinskih uprav na podlagi revizijskih poročil, da so neredno in nepravilno ali nemarno vodili poslovanje zaupanih jim občin. Te razrešitve, o katerih pravem pomenu in namenu se bo govorilo na drugem mestu, so dale povod, da se po deželi raznašajo najbolj gorostasne stvari o poštenju razrešenih občinskih odbornikov in o raznih »afairah« v razpuščenih občinah.

Dvignili smo svoj glas in opozorili na težke posledice, ki lahko nastanejo ne le za prizadete, marveč za vse Slovence. Vedel smo v naprej, da bo glavno klerikalno glasilo tudi tu odklonilo vsako resno razpravo ter poskusilo braniti tudi to stvar z izvijanjem s sofisticiranimi argumenti. Nismo se varali. Točno se je »Slovenec« izognil bistvu stvari, ki je v tem, da se z govorci mi proglasajo za goljufe in tatove močje, ki so bili razrešeni kot člani občinskih odborov le zaradi napak formalnega značaja, n. pr. zato, ker župan ni vsak mesec pregledal občinske blagajne, kakor je predpisano, da niso še vsi zapisniki o občinskih sejah spisani, ne vsi došli akti rešeni, da ni pobran kuluk itd. Ako nadzorna oblast zaradi takih pogrškov občinske uprave razreši, je to stvar, o kateri na tem mestu ne moremo govoriti. Druga stvar pa je, ako se potem po deželi o neodgovornih ljudi govorijo vse mogoče stvari, ki so naperjene proti osebnosti in proti osebnemu poštenju razrešenih žu-

pamov in občinskih odbornikov.

Le o tej stvari in njenih posledicah smo govorili v nedeljskem uvodniku. »Slovenec« pa je po svoji znanosti morali stvar zavil po svoje. Prišel je s trditvijo, da sedanji postopek ni nič v primeru s tem, kar se je godilo pod nacionalnimi režimi. Po njegovem se je tudi JNS v najizdatnejši meri posluževali § 129 in 130 občinskega zakona, da je zaradi namišljenih nerednosti in zlasti zaradi sklepov in izjav, ki jih je smatrala za škodljive važnim splošnim državnim interesom razpuščala kar na deselo občinske odbore.

Mi smo pri »Slovencu« na zavijanja že vajeni. Ali tako debele že dolgo nismo čitali in po njej se vidi, koliko ceni ta list svojo lastno publiko. Ugotavljamo torej, da so izvoljeni občinski zastopniki bili leta 1929, ko so bili v vladi, ne pristajali JNS, temveč »Slovenčev« prijatelji, vsi do zadnjega razpuščeni, da so od takrat pa do volitev 1933 občine upravljali imenovani občinski odbori brez vsakršne avtonomne moči in brez neposrednega vpliva ljudstva, da pa so po volitvah 1. 1933 prevzeli občine novi občinski odbori, med njimi tudi številni izvoljeni iz opozicije. Ugotavljamo končno, da na osnovi § 129 in 130 ni bil pod režimom JNS niti eden občinski odbor razpuščen, nobena občinska uprava razrešena in da je torej neresnica, da se je od nacionalnega režima zlorabljal katerikoli paragraf zakona o občinah. Razpusti občinskih odborov na osnovi § 129 in zlasti tudi na osnovi § 130

spadajo izključno v dobo zadnjih šestih mesecev.

Kakor »Slovenec« zatrjuje, so ti razpusti pravilni ne samo po črki, temveč tudi po duhu pošteno tolmachenega zakona. To pa zasluzi, da se zabeleži in tako otme pozabi.

Beleške

Sodni odmev petomajskih volitev

V ponedeljek 24. t. m. bo pred sreskim sodiščem v Novem Sadu razprava proti bivšemu upravniku novosadske policije Jovanu Mešteroviću, sedaj banskemu svetniku na Cetinju, ker je držal v zaporu na dan volitev 5. maja kandidata na listi dr. Mačka, odvetnika dr. Milana Matića. Obtoženi Mešterović, ki je bil pred leti tudi obmejni komisar na Jesenicah, je izjavil, da je na dan volitev res naročil, naj se pripeljejo na policijo vsi razširjevalci lažnih vesti o rezultatih volitev. Med njimi je bil tudi tožitelj dr. Matić, katerega pa je ukazal takoj izpustiti, čim je izvedel za njegovo aretacijo.

Občinske volitve v Vitanju
Bivša občina Kozjak je izločena iz občine Vitanje in priključena občini Mislina. Zaradi te prekomasacije je banska uprava razpisala za Vitanje nove občinske volitve, ki bodo v nedeljo, 29. marca.

Nova „Samouprava“

Kot glavni službeni organ JRZ je pričela včeraj v Beogradu zopet izhajati »Samouprava«, ki je bila od leta 1881 do 1929 glavni organ radikalne stranke. Vladino glasilo »Vreme« sporoča, da bo »Samouprava« tiskana v cirilici in latinici in da bo prinašala članke in novice tudi »na slovenačkom narečju«. »Slovenec« poudarja, da je »Samouprava« stari neustrani in neutrudljivi borec za uresničenje demokratskih svoboščin, za pravi parlamentarizem v državi ter za gospodarsko in politično neodvisnost proti tujini. »Samouprava« izhaja kot dnevnik.

Pritožba občinskega odbora v Škofji Loki

Poročali smo že, da je bil občinski odbor mesta Škofje Loke razpuščen na osnovi § 129 zakona o občinah, torej zaradi tega, ker je revizijska nadzorna oblast ugotovila, da občinskih poslov ni v redu vršil. Kakor nam pišejo iz Škofje Loke, se je občinski odbor, katerega razrešitev še ni postala pravomočna, v sredo sestal k seji, da je razpravljal o tem, ali naj se pritoži proti razpustu tudi občinski odbor kot celota ali ne. Ker je župan g. notar Stevo Sink bolan, je sejo vodil njegov namestnik g. Savnik. Član občinske uprave g. Zebre je stavil predlog za pritožbo in ga je utemeljeval v daljših, v marsičem zelo zanimivih izjavah. Odločno se je zavaroval proti govoricam, ki se širijo in ki vedo povedati, da so se na občini dogajale nepoštenosti. Poudarjal je, da se razpustitveni odskrikljuje pred vsem na pogrške in nedostatkne formalnega značaja.

Pri poimenskem glasovanju je bil predlog, da se občinski odbor kot celota pritoži na upravno sodišče, sprejet z 10 glasovi. Štirje odborniki so glasovali proti, štirje pa niso bili navzoči.

Umetnost pridobivanja Slovakov

Slovaški poslanec dr. Štepanek piše v »Venkovu«, glavnem glasilu agrarne stranke:

»Ne vem, ali delajo merodajni politiki, ki so poklicali Slovaka dr. Milana Hodžo na čelo vlade in ki vabijo sposobne Slovake v diplomatsko službo, v centralne urade, v gospodarska središča, na univerze i. t. d., ali delajo to po preudarku ali zgolj slučajno ali iz kakih drugih razlogov. V vsakem primeru je smatrati to postopanje za edino učinkovito orodje proti slovaškemu avtonomizmu. Jaz zase vidim v tem postopanju razumnost, preudarnost in v češki duši globoko ukoreninjeno čustvo narodne sorodnosti in ljubezni. Živim že 80 let med Čehi in poznam njih dobre in slabe strani. In opazujem njih čisto naravnost angleško potrpljenje, s katerim prenašajo klevete s strani gotovih slovaških in novoslovaških politikov in novinarjev. Pomirili je mogoče periferijo s silo ali pa z dobroto in s pritegnitvijo v intimno domačnost. Ne samo s cestami, železnicami, cenenimi tarifi, letali, marveč tudi z ženitvijo, uradi, z gospodarskim sodelovanjem, pred vsem pa pritegnitvijo v vlado je mogoče premagati nevarnost take velike perifernosti, kakršno imamo na Čehoslovaškem.

Nov telefonski imenik

Beograd, 20. februarja. AA. Ministrstvo za pošto, telegraf in telefon objavlja: Prihodnje dni pridejo v promet in prodajo novi telefonski imeniki za leto 1936, izdelani z dovoljenjem poštnega ministrstva na podlagi službenih podatkov ministrstva in izdajaji Jugoslovenskega novinarskega združenja, sekcije Beograd. Ti imeniki so izdelani posebej za vsako pošto direkto in se bodo prodajali po minimalnih cenah, to je po tistih cenah, po katerih se je do sedaj prodajala tudi uradna izdaja posameznih direktorij od 4 do 20 Din. Razen tega bo JNU dalo v prodajo z dovoljenjem ministrstva tudi skupni telefonski imenik za vsa državo po odobreni ceni 85 Din za tiste telefonske naročnike, ki potrebujejo takšne imenike. Opozarjajo se naročniki, da je skupni imenik telefonskih naročnikov, ki je bil v prodajo po 150 Din, privatna izdaja in da se nanaša na lanko (1935) leto. Vse druge izdaje telefonskih imenikov, ki bi morebiti prišle v prodajo, so izšle brez vednosti in dovoljenja ministrstva in niso izdelane na osnovi uradnih podatkov iz ministrstva ali iz direktorij ter se zato ne more dati nobeno uradno poročilo za njihovo točnost.

Konec šoferške stavke v Atenah

Atene, 20. februarja. AA. Stavka šoferjev je prenehala.

Marec bo mesec gospodarskih pogajanj

Sestane se gospodarski svet Male antante, poleg tega pa bodo trgovinska pogajanja s celo vrsto držav

Beograd, 20. februarja. o. Prihodnji mesec bo obeležen z veliko trgovinsko politično aktivnostjo. Kakor že javljeno, se sestane 26. t. m. v Pragi gospodarski svet Male antante, ki bo določil gospodarski delovni program za tekoče poslovno leto. Ob tej priliki se bodo pričela med Jugoslavijo in Rumunijo tudi pogajanja za sklenitev stalne trgovinske pogodbe. Sedaj imamo z Rumunijo le začasn timer sporazum, ki se podaljšuje vsakega pol leta. Pogajanja s Španijo, ki bi se imela pričeti prihodnji teden, so bila začasno odložena zaradi volitev in njim sledečih političnih izprememb v Španiji. Čim pa bo nova španska vlada prevzela svoje posle in uredila najnujnejše notranje zadeve, se bodo pričela pogajanja med Španijo in Jugoslavijo za sklenitev nove trgovinske pogodbe.

Razen tega se bodo v teku meseca marca

vršila še pogajanja s celo vrsto drugih držav. Ze v začetku marca pričakujejo v Beogradu prihod grške delegacije, s katero se bodo vršila pogajanja za sklenitev novega dopolnilnega sporazuma. Sedaj veljavni trgovinski sporazum z Grčijo je bil sklenjen septembra 1935 in bo 1. marca potekel. Prav tako prispe v teku meseca marca v Beograd mešana jugoslovensko-nemška komisija, ki je predvidena v trgovinski pogodbi in ki bo razpravljala o odstranitvi raznih težav, nastalih pri medsebojni izmenjavi blaga. Končno pričakujejo v teku meseca marca tudi prihod albanske delegacije, s katero se bodo vršila pogajanja za sklenitev nove trgovinske pogodbe. Dosedanji sporazum z Albanijo poteka meseca marca. Sklenjen je bil že leta 1933 in ne odgovarja več sedanjim prilikam in potrebam.

Banovinski svet

Včeraj je bila končana razprava o tehničnem in se je začela o socialnem in zdravstvenem proračunu

Ljubljana, 20. februarja.

Banovinski svet je tudi danes dopoldne in popoldne nadaljeval podrobno razpravo o novem banovinskem proračunu. Dopoldnaska seja je trajala od 9 do 13.15 popoldnaska in večerna pa od 16.30 do 21. Dopoldne se je še nadaljevala in zaključila včeraj začeta razprava o proračunu tehničnega oddelka, popoldne pa je prišel na vrsto proračun oddelka za socialno politiko in narodno zdravje.

Kakor naravno, je v osredju razprave o tehničnem oddelku stalo vprašanje naših cest, precejšen del izjavljaj pa je bil posvečen tudi javnim delom. Govoril je tudi b. s. inž. Šuklje, ki je izjavjal, da nam je leto 1935, pred vsem zaradi sankcij, namesto pričakovane izboljšanja prineslo še nadaljnje poslabšanje gospodarskega položaja. Zahteval je širokopotezno gospodarsko politiko države, večjo samoupravo občin in banovin, večji prtok denarja iz centrale v Slovenijo itd. Iz časov pred svetovno vojno, ki se po krivici tako kritizirajo, smo prinesli mnogo lepih in dobrih tradicij in če se reče, da smo živeli v suženstvu, kako bi bilo potem mogoče, da bi se rodili taki ljudje, kakor je bil dr. Krek. Mi smo se takrat res borili z velikimi težavami, ki so pa danes še težje. Zato ne gre, da se danes z izgovorom, da smo bili rešeni suženstva, zavračajo naše zahteve. Govoril je nato o že tolikokrat napovedanih delih na državnih cestah, o železnici št. Janž — Sevnica ter o cesti Ljubljana — Sušak, da lje o zapostavljanju industrije in sploh gospodarstva Slovenije.

Tudi b. s. Brodar je govoril o zapostavljanju Slovenije, zašel pa pri tem tako v politiko, da ga je ban dr. Natlačen pozval, naj se izogiblje političnih izjav in govori k proračunu. B. s. dr. Avenek je protestiral proti prodaji bivše banovinske Auerspergove palače ljubljanski mestni občini, banovina je imela pri tem veliko izgubo. G. ban je v svojem odgovoru pojasnil, da je bivši občinski odbor kupil palačo leta 1927 za 800.000 Din. Nosil je — r h tega stroške pogodbe in prenosa lastnine ter hišo temeljito prenovil, tako da ga je s kupnino vred veljala skoro 2 milijona dinarjev. Lani je banska uprava palačo prodala ljubljanski občini za nizko ceno 1.300.000 Din. Vrh tega primanjkuje po prodaji palače prostorov za banovinske urade in se je šumarski odsek na primer moral preseliti v privatno stanovanje. Tudi vse tehnični oddelki je nastanjen v tuji zgradbi, za kar se plačuje visoke najemnine. Na vprašanje b. s. dr. Schaubacha je g. ban še dodal, da je bila pogodba sklenjena leta 1934, ko je bil ban g. dr. Marušič, župan ljubljanski pa g. dr. Puc, podpisana pa je bila pogodba leta 1935, ko je bil ban g. dr. Puc.

Na popoldnanski seji je uvel del razpravo o proračunu oddelka za socialno politiko in narodno zdravje načelnik tega oddelka dr. Mayer s poročilom o delovanju v preteklem letu, o sedanjem stanju socialnih in zdravstvenih ustanov ter o programu za bodoče proračunsko leto. Med drugim je omenil, da se je v preteklem letu izselilo iz banovine samo 288 oseb, vrnilo pa se 768 izseljenec, največ iz Francije in Holandije. Število brezposelnih ne narašča samo med ročnimi delavci, marveč zlasti hudo tudi med intelektualci, ki po končanih studijih ne morejo dobiti nikake službe. Banovina posveča posebno skrb tudi lesnim delavcem, ki so udarjeni zaradi sankcij. Banovinske bolnice so nezadostne in prenatrpane. Njih gospodarsko ravnotežje trpi pred vsem zaradi tega, ker jim država ne plačuje v redu oskrbnih stroškov, h katerim je po zakonu zavezana. V prihodnjem letu bo končana adaptacija graščine v Gornji Radgoni za banovinsko hiralnico. Za bednostni sklad je bilo lani vložnih 6000 prošenj za namestitve ali podpore.

K razpravi se je priglasilo 33 govornikov. Glavni govornik je bil b. s. dr. Breclj, ki je bil v svojem času oblastni samoupravi šef socialne in zdravstvene uprave. Sporočil je, da je v sporazumu z g. banom osebno obiskal skoro vse banovinske zdravstvene in socialne ustanove. Na osnovi teh svojih studij je v večernem govoru naslikal sedanj položaj ter razvil program za bodočnost. Zavzel se je za banovinske zdravnike, ki so preslabo plačani, za babice, ki jih je premalo in katerih položaj je tudi še neurejen, orisal mizerjo v bolnicah ter poudaril potrebo, da se ustanovita vsaj še dve banovinski bolnici, ena v kočevskem in druga v gorjskem okolišu. Razširiti se morajo zlasti

bolnice v Mariboru, Celju, Ptaju in Brežicah, ona v Murski Soboti se mora na novo zgraditi. V umobolnici na Studencu naj se ustanovi še oddelek za zdravljenje umobolnih. Pri vseh bolnicah naj se osnujejo dispanzerji za alkoholike, za vso banovino pa poseben zavod za alkoholike. Banovina naj se z vsemi sredstvi zavzame, da se že vendar enkrat odpravi nevzdržni položaj bolnice v Ljubljani, v njeno razbremenitev pa naj ljubljanska občina zgradi bolnico za kužne bolezni, za kar je tudi po zakonu obvezana. Izrekel pa se je proti nameri, da bi Ljubljana gradila svojo mestno splošno bolnico.

Ob koncu svojega drugače skozj in skozj stvarnega govora je g. dr. Breclj prešel malo na politiko ter rekel, da smo imeli od leta 1933, do srede leta 1935, zaporedoma tri slovenske ministre za narodno zdravje, g. Ivana Puclja, dr. Novaka in dr. Marušiča. Štiri leta so imeli ti gospodje skrb za naše zdravstvo, storili pa so le malo ali nič, marveč so uganjali v bolnicah in izven njih samo osebno, sanitetno politiko. Zato smo prišli v položaj, v kakršnem smo danes.

Ko se je ban dr. Natlačen zahvalil dr. Breclju za njegova izjavanja, sta govorila še b. s. dr. Avenek, ki je ugovarjal nekaterim predlogom dr. Breclja, in b. s. dr. Leskover, ki je zahteval razširjenje mari-borske bolnice. Ostalih 30 še prijavljenih govornikov bo prišlo na vrsto na jutrišnji seji, ki se bo začela ob 9. dopoldne.

Demerdzis o grški zunanj politiki

Atene, 20. februarja. AA. Predsednik grške vlade Demerdzis je zastopnikom tujih listov izjavil med drugim:

Grčija slej ko prej sledi politiki Balkanske zveze in bo vse storila za izvršitev svojih obveznosti, ker hoče služiti koristim balkanskih držav, ki so identične z njenimi.

Odgovarjajočo na vprašanje, kakšno je razmerje med Grčijo in Bolgarijo, je odgovoril: Naše razmerje z Bolgarijo je odlično. Glede na notranjo politiko je Demerdzis izjavil, da bo v primeru neuspeha sestave koalicijske vlade bržkone sestavila vlado stranka, ki je dobila največ mandatov.

Beck pride v Beograd?

Varšava, 20. februarja. d. Govore, da bo poljski ministrski predsednik Kosciolkowski odpotoval v kratkem na politični obisk v Budimpešti, dočim bi zunanji minister Beck po svojem povratku iz Bruslja započel priprave za obisk v Beogradu.

Na vzhodu zopet pritiska mraz

Moskva, 20. februarja. b. V evropski Rusiji se je pojavil nov val mraza. V Leningradu so merili 20, v Moskvi 25, v Saratogu pa 28 stopinj mraza.

Snežni viharji v Nemčiji

Königsberg, 20. februarja. AA. V vsej Vzhodni Prusiji je pritisnil hud mraz. Povprečna temperatura je znašala 18 stopinj pod ničlo.

Stettin, 20. februarja. w. Hudi snežni viharji in mraz so povzročili velike težave v železniškem prometu in plovidbi. Po nekaterih pomorjanskih krajih leži sneg na metere visoko in je ponekod popolnoma zadel železniške proge. Vlaki se premikajo z veliko težavo in velikimi zamudami. Nad Berlinom je popoldne padela toča, ki je povzročila precejšen zastoj v prometu.

Polovična vožnja za banovinske uslužbence

Beograd, 20. februarja. o. Prometni minister je izdal nov pravilnik o ugodnostih na državnih železnicah. S tem pravilnikom se priznavajo banovinskim uradnikom enake ugodnosti na državnih železnicah kakor državnim uradnikom. Onim državnim upokojencem, ki so imeli dosedaj pravico do šestkratnega brezplačnega potovanja po železnicah, se zniža ta ugodnost tako, da bodo imeli odslej na leto samo tri proste vožnje.

Vremenska napoved

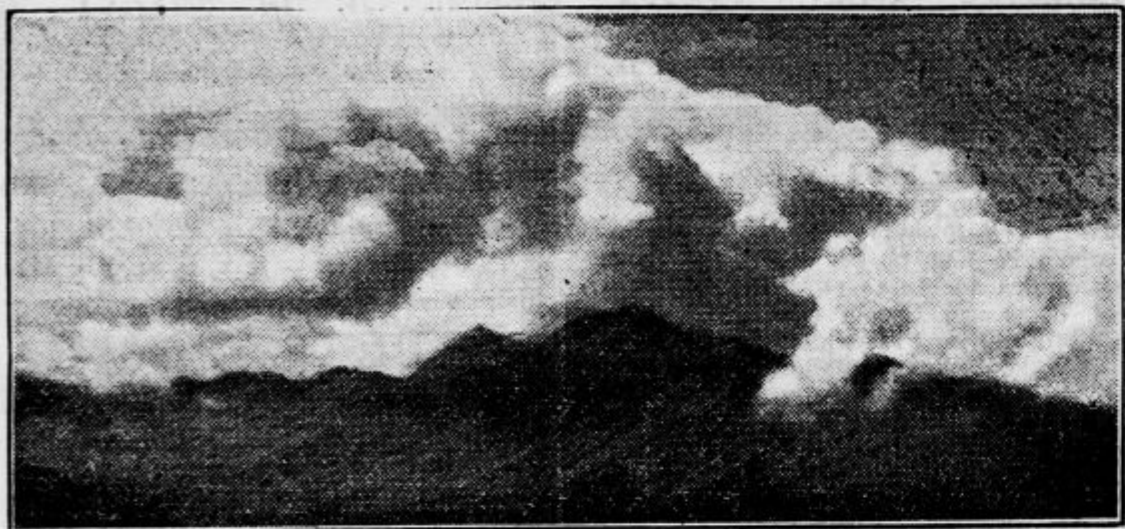
Zagrebiška vremenska napoved za danes: Pretežno oblačno, na zapadu dežave deževno.

Dunajska vremenska napoved za petek: Spremenljivo, milo vreme s temperaturami nad 5 stopinj Celzija. Pretežno solčno, na vzhodnem goba. Ali mraza in nekaj dežja.

Vremensko presenečenje nad Ljubljano

Sredi pomladno toplega popoldneva se je med bliskom in gromom vsula na zemljo debela toča — Odkod ledena zrna, ki so pričarala veličasten prizor prirodne igre

Kaj takega pa še ne! si je mislila danes mlajša generacija Ljubljancov, ki jo je kmalu po 17. uri presenetil nepričakovan prirodni pojav. Na razgnete mlade glave, ki si v svojem sportnem zanosu tako žele novega snega, se je vsula med bliskom in gromom debela toča in po 5 minutah vsipanja raz strehe pobelila ulice. Presenetljivo lepo prirodno igro je obeleževalo zahajajoče sonce in objelo na vzhodu obzorje z dvema lepima mavricama. Očarujoč je bil pogled pod razsvetljeno nebo, v katerem se je odražalo padajoče ledeno mrzlo zrnje ko lešnik debele toče. Pojav, tem zanimivejši, ker je bilo srce olajšano skrb, da bi uničujoča toča sredi zime povzročila večjo škodo.

Kopasti, svinčenosivi oblaki, iz kakršnih se običajno le poleti osipa toča

Ljubljana, 20. februarja Pomladno toplo vreme je danes spet razlilo blagodejne sončne žarke na zemljo. Po Trnovljah, Rožniku in Grajski planoti je bilo vse polno sprehajalcev. Sneg se je znova umaknil visoko v planine in gorenjska kopna ravan je prav tja v Bohinjski kot že nekaj dni sem v objemu toplega morskotnega zraka. Ponoči je deževalo skoraj po vsej Jugoslaviji, posebno velike padavine so se stopnjevale ob Hrv. Primorju dalje na južni Jadran.

Po zadnjem rekordnem letošnjem mrazu na Balkanu je minulo teden dni. Dne

13. t. m. je bilo v Ljubljani — 10,2, v Zagrebu — 10, v Beogradu — 22, v Sarajevu celo — 24° najnižje temperature. Komaj se je mraz razlezel dalje, že je planilo k nam znova prav toplo vreme in je n. pr. danes Ljubljana, z izjemo 3. t. m., spet zabeležila letošnji

rekordno topli dan, 12° C.

Po vsej državi, posebno ob morju, je postalo znova topleje in so celo nočne najnižje temperature ponekod zlezle visoko nad ničlo.

Takšno stanje toplotnega preobrata je

povzročila nova razporedba zračnega tlaka nad Evropo. Globoka, mogočna depresija z jedrom nad Veliko Britanijo se je bila že večerj oblastno razširila daleč v notranjost Evrope. Na severnem in južnem sosedstvu Alp so vlažne atlantske okeanske struje udre v Srednjo Evropo in na Jadran ter povsod na čelni strani izločile obilne padavine. Vzhodno od tod se je namreč že prej razvil območje visokega anticiklona in vnglo k nam vetrove vzhodne smeri. V noči od srede na četrtek se je ciklonski klin premaknil od nas še dalje na Jadran in je Boka imela n. pr. nad 30 mm dežja.

Davi je naše ozemlje ostalo na robu lokalne vodrine obeh vetrovnih sistemov. Nebo se je počasi jasnilo in toplo sonce je pomladno vreme še stopnjevalo. V zimski obliki je bilo prav soparno. V sončnem zatišju se je dvignilo živo srebro visoko nad 20 stopinj. Sredi popoldneva se je nebo polagoma zastrlo a sumljivo težkimi, svinčenimi oblaki. Nenadoma se je zablistalo, zagrmelo in prav kakor v nevihtnih dneh vročega poletja se je

vsula na Ljubljano debela toča.

Znano je, da pada toča le v toplejših zemeljskih pasovih in večinoma le poleti. V hladnejšem letnem času, pozimi seveda tembolj, je toča prav redek pojav. Pravi vzrok nastajanja toče je še zmerom predmet znanstvenega proučevanja meteorologov. Dejstvo pa je, da se vzpenjajoča sopara v vročih poletnih dneh v višini nagobja in pri tem pretvaja v drobna ledena zrna. Pri padanju na zemljo zaidejo ledni kristali v vzpenjajoče se zračne struje, ki jih znova dvignejo v višje plasti. Jedro zrn se pri tem jači in obdaja z lede-

nim ošepom, nakar zaradi lastne težine pade na zemljo. Sestavina toče od jedra navzven predstavlja tedaj razpokoženje zaporednih slojev nevihtnih oblakov in procesa nastajanja ledenih kristalov v njih od zgoraj navzdol.

Odkod toča pozimi

v navadno najhladnejšem mesecu svečanu? Poudarili smo že, da je letošnja zima v pogledu razdelitve toplote in vlage nad celino in morjem nenormalna. Oceanski topli zrak je povzročil, da se je notranjost kopna prav malo ohladila, v januarju pa celo še neobičajno zgodaj segrela. Čeprav nima sonce sredi zime še prave moči, vendar se je zemeljsko površje, posebno v zaprtih ravninah, ki so ostale daleč od ruskega mraza, zmerom bolj segrelo. Zato visoke nočne temperature, od tod tudi že zgodnji pojav toče pred tedni, na robu segrete obdonavske ravnine, v okolici Novog Sada.

Zadnji naval mraza je razliko v temperaturi zraka še posplošil. Topli oceanski zrak, ki je vpadel k nam, je zemljo spet ogrel. V dneh, ko navadno pozimi pokriva sneg globoko snižje, zamrzlo površje, se je letos že spenjal segreti zrak iznad zemlje. V sončni pripeki in topli morski struji je bilo tudi ozačje nad Ljubljansko ravnino živahno. Segreti, spenjajoči se zrak je, tembolj pospešeno, z dotikom depresijskih toplih struj s hladnimi zračnimi plastmi visokega tlaka vzhodne smeri povzročil sumljivo zbiranje težkih oblakov nam nami. Nastajal je prav oni skrivnostni proces toče, kakršnega smo navajeni slutiti sredi vročega poletnega dne. Silovit nalet toče, ki je pet minut udarjala na strehe in tlak, je bil dokaz, kako velika je morala biti toplotna razlika zgornjih plasti ozračja.

Toča je zajela obzorje nad Ljubljano in še daleč na gorenjsko stran. Poševni žarki zahajajočega sonca so večkratno, grozotno igro zajeli v levi mavrici. Namestu snežnih so zasula ulice in polja ledena zrna toče — primer, kakršnega smo sredi zime le redkokdaj deležni.

zaporov šele pred kratkim. Po Muršičevi izpovedi izvira sovraštvo od tega, ker je Raja Franc imel z njegovo sestro ljubavno razmerje, a je ta razmerje prekinila, ko so ga kaznovali zaradi ponarejanja denarja. Glede ponarejenih bankovcev pa je rekel Muršič, da jih je izročil Rajsu nekdo iz Senčaka, pri katerem so orožniki lani decembra našli na podstrešju skrita dva ponarejena 1000dinarska bankovca in 15 100 dinarskih bankovcev, z namenom, da jih podtakne Muršiču.

Pri nadaljnji preiskavi so orožniki ugotovili, da navedbe Muršiča približno ustreza. Jo resnici. Dognali so, da sta se Rajsa večkrat vozila v Prekmurje, kamor sta nosila ponarejeni denar in ga razpečevala. V tem pogledu preiskava še teče. Da je Muršič Franc pri zadevi skoro gotovo nedolžen, že potrjuje dejstvo, da Rajsa ne moreta protijemu ničesar izpovedati obremenilnega ter tudi ne dokazati, da bi se res on pečal s ponarejanjem denarja. Verjetno je, da sta sama poslala anonimno pismo. Oba Rajsa Franc in Ivan, sta bila aretirana in privedena v pujske sodne zapore, dočim sta Muršič Fr. iz Juršincev in Muršič Ivan iz Ručmanecv radi suma sodišču samo ovačena. Oba Rajsa odločno zanikata da bi ponarejala denar, in pravita, da sta bila svojočasno radi tega tudi po nedolžnem obsojena. Orožniki so zaplenili vse priprave in falsificirani denar.

KINO SLOGA Telef. 2730

Premiera najbolje burke v tej sezoni - 2 uri pravega predpustnega veselja, smeha in zabave! Zato jamišjo: Leo Slezak, Hans Moser, Carl Anton, Herman Thimig in lepa Liane Haid v veeburki

MLADOST ZMAGA

Ob 16., 19.15 in 21.15 uri.

Zadnja pot gospe Martelančeve

Ljubljana, 20. februarja.

Danes popoldne so položili k večnemu počitku gospo Terezo Martelančevu, blago ženo, hrabro trpkino. Na zadnji poti jo je spremljala velika množica prijateljev in rojakov iz mesta in okolice z iskreno pieteto, kakor so nekdanji tržaški Slovenci dosledno izkazovali čast svojim rojakom. Pred hišo žalosti in ob grobu je zapel žalostinke mešani zbor društva »Taborac« pod vodstvom g. Venturinija, krsto pa je odvajal špallir deklic v pestrih, živopisnih narodnih nošah slovenskega življa tržaške okolice.

Gospa Tereza je po kratki dobi sledila v grob svojemu življenjskemu tovarišu, uglednemu tržaškemu stavbeniku Svetku Martelanču. Bogzna, koliko bridkosti je pretrpelo to dvoje bitij, tako silno navezanih na rodno grudo, ko je bilo treba dom zapustiti. Cestokrat je rekla gospa Tereza, ki ni sicer znala tarnati in tožiti, marveč prenašati tiho in molče udarce usode, da izven svojih ljubljenskih Barkovelj ne bi mogla živeti. Toda živeja je, živeja in trpela, sam bog ve kako, a ostala je hrabra, dokler ji niso pokopali zvestega druga. Potem ni mogla več. Bolezen jo je položila na mrtvaški oder.

Tiha, skromna vdana z vso žensko in materinsko nežnostjo in ljubeznijo je delala in skrbela vse svoje življenje samo za svojo družino. S svojo dobrotno, širokogrudno naravo, odkritosrčnostjo in globokoumnostjo, brez bahavega poudarka, si je pridobila mnogo vdanih src in tihega, a zato odkritosrčnega priznanja. Kdor je poznal to ženo, delavno, skromno in potrpežljivo ženo, jo je moral ljubiti in spoštovati. Gospa Tereza je izgubila v vojni ljubljene sina Gustina, trepetala je za svojega tihega Karla, od katerega ni bilo dolga, bridka leta nobenega glasu iz ujetništva, v neizmerni bolesti je zatisnila oči sinu Francelju, ki je komaj 30 let star po mučni bolniški dotrpeti. In kdo bi naštel vse druge krute udarce usode, ki jih je prenašala s stoično udanostjo. Svoji družini je bila kakor topla, svetla luč, kakršna pa popolnoma domoume šele tedaj, ko nam ugasne. Blagi, svetli bodo spomini na njo.

Nevaren požar v Kočevju

Kočevje, 20. februarja

V torek dopoldne so se naenkrat zasilili iz hiše tukajšnje trgovke ge. Turzanske klci na pomoč. Mimoidoči so zapazili, da se je močno kadilo iz oken v prvem nadstropju. Nekateri so takoj planili v hišo in videli, da je bila njena soba v plamenih. Gorelo je pod podom, zato je bilo gašenje zelo težavno, saj je bilo treba najprej potegnati parkete in nato ogenj dobiti s peskom. Ko so prihiteli na pomoč še gasilci, je bil požar hitro omejen.

V sobi so zgoreli vsa opravla, radijski aparat in več knjig, last profesorja Turzanskega. Požar bi bil za široko okolico naravnost katastrofalen, če bi nastal ponoči. V hiši je namreč Hubarjeva trgovina z železnino in razstrelivi. Če bi se požar razširil na vso hišo, bi prišlo do hudih eksplozij. Prizadetege poslopja se drže še druge hiše in bi se tako ogenj lahko razširil na vso stran ulice.

Kakor je dognala preiskava, je ogenj nastal zato, ker je bila skozi pod pri steni napeljana železna cev dimnika. Cev je najbrže malo propuščala, tako da so prišle tleče iskre pod parket in zametile presušene gorilne snovi. Ga. Turzanska je bila le delno zavarovana.

NA PUSTNO SOBOTO PRIDITE K SOKOLU IL V KAZINO NA PLES V MASKAH! — LEPI NASTOPI! — KOLOSALNA ZABAVA!

Slagerje in arije iz oper Traviata, Manon in Butterfly bo pel

ALEKSANDER ZILIANI

tenor, član milanske Scale v KINU UNIONU. — Jutri premiera!

Predsednik vlade ČSR obišče Vojvodino Slovaški naseljenci bodo slovesno sprejeli svojega bivšega voditelja in poslanca

Novi Sad, 20. februarja.

Za sprejem predsednika českoslovaške vlade g. dr. Hodža, ki bo obiskal vojvodinske kraje, so izdelali natančne programe. Predsednik dr. Hodža bo 24. t. m. ob 12. odpotoval iz Beograda. Vlak se bo ustavil v Stari Pazovi, kjer mu bodo pridružili slovesen sprejem, ker je bila v tem kraju predsednikova soproga nekdanji učiteljica. Iz Pazove se nadaljuje pot v Novi Sad, kjer bodo odličnega gosta na postaji pričakovali predstavniki oblasti, Sokoli in mnogostevilni prijatelji z godbo. V Novem Sadu bo predsednik českoslovaške vlade obiskal Srbsko Matico in gimnazijo ter svoje osebne prijatelje in znance. Iz Novog Sada se bo z avtomobilom odpeljal v svoje nekdanje voljno okrožje, kjer so Slovaki in jugoslovanski narodnjaki pri volitvah sijajno premagali Mad-

žare in izvolili dr. Hodža za svojega poslanca Dr. Hodža bo obiskal Stari Futog, Begač in Gložane, kjer bo sprejem posebno slovesen, zakaj dr. Hodža je bil v dobi svojega poslanskega mandata pred 30 leti tudi predsednik slovaške občine v Gložanah. Iz Gložan bo odpotoval dr. Hodža v Bač in Petrovac, največjo slovaško občino, od tam pa v Kulučin, kjer so ga bili izvolili za častnega občana.

Iz Kulpina se bo vrnil spet v Bački Petrovac, odkoder se bo po slavnostnem banketu podal v Novi Sad. O polnoči bo iz Novog Sada odpotoval v Prago. Ustavil se bo na povratku tudi v Kisaču, veliki slovaški občini, kjer bo ponoči obredil lepo pozdravno slavo. Predsednika dr. Hodža bo spremljal na tem potovanju českoslovaški poslanik v Beogradu dr. Girs.

Težave Aerokluba

Zaradi dolga, ki ga osrednja uprava noče izplačati, je delo ljubljanskega Aerokluba ogroženo

Ljubljana, 20. februarja.

Občni zbor Aerokluba »Nasa krila«, ki se je vršil nocoj v »Zvezdi«, je izzvenel v znamenju demonstracije, ki meče precej svojevrstno luč na odnose med beograjsko centralo in ljubljanskim odborom, ki predstavlja najbolj delavno in najbolj napredno edinicno te važne nacionalne organizacije v državi. Osrednja uprava dolguje klubu v Ljubljani znatno vsoto, ki je vkljub ponovnim urgencam doslej ni bilo mogoče izterjati, tako da je obstanek ljubljanskega odbora resno ogrožen. Da prisilijo centralo do drugečnega ravnanja s klubom, ki ima zlasti na področju brezmotornega letalskega sporta več uspehov za sabo kakor vse druge sekcije v državi, so na nocojšnjem obnem zboru vsi člani odbora odločno izjavili, da ne prevzamejo nobene funkcije več, ker si v takih razmerah ne upajo nositi odgovornosti za delo.

Zborovanje je otvoril predsednik g. Rado Hribar in pred prehodom na dnevni red sta bili med navdušenim odobravanjem sprejeti vdanostni brozjavki Nj. Vel. kralju Petru II. in Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu ter pozdravna brozjavka komandantu našega zrakoplovstva, generalu Nediću. Iz tajniškega poročila, ki ga je predložil g. inž. Bloudek, povzemamo, da je poslovanje kluba v zaključnem letu, čeprav se poročilo naša samo na dobo od 1. aprila do 31. decembra 1935, v vsakem pogledu narostlo. V kratkem bo imel novi odbor Kamnik-Jarše-Domažle svoj ustanovni občni zbor, ki mu bodo sledili še občni zbori v Kranju, v Radovljici-Lescah in drugod. Po lepem razvoju, ki ga je ljubljanski odbor izkazal v letu 1934, je bila upravičena nada, da bo novo leto prineslo še večji razmah. Na žalost pa so ta upanja ostala jalova. Ze predlanskim je moral odbor ukiniti svojo pilotsko šolo, motorno letenje se je znižalo na minimum, letelci park se je skrčil na en sam aparat, samo jadralci so dosegali še lepe uspehe.

Za motorno letenje je imel odbor na pričetku lanske sezone samo še svojega »Pelikana«. Kasneje je osrednja uprava dala na razpolago še en aparat. Da bi motorna sekcija prišla do svojih sredstev, je po zamisli dr. Rapeta začela prirejati po deželi propagandne mitinge, ki so se ob sodelo-

vanju trenažnega oddelka in rezervnih avijatikov tudi izobno posrežili. Vršili so se mitingi v Jaršah, na Lescah, v Zabnici pri Kranju in v Ribnici. Pri vseh skupaj je sodelovalo do 15.000 gledalcev, veliko število pa je bilo tudi pogumnežev, ki so se pri tej priliki spustili v zračni krst. Tako je v enem samem popoldnevu prvi letelo 108 ljudi in poročnik Nežmah je pri neki priliki v 70 minutah krstil na »Pelikanu« 36 oseb. Poleg tega, da so ti mitingi širili razumevanje za letalski pokret med ljudstvom, so vrgli tudi okrog 13.000 Din dobička. Poleg 347 zračnih krstov na mitingih je letelo na klubskih aparatih še 81 pesažirjev, kar je prav tako dalo nekaj dohodkov.

KINO UNION Telef. 22-21

Ob 16., 19.15 in 21.15 uri prekrasna romanca iz glasbenih krogov. Sodelovanje orkestra dunajske Filharmonije in Richarda Tauberta

POSLEDNJA LJUBEZEN

Michiko Meini in Albert Bassermann Danes nepreklicno zadnjič!

Med pridobitvami, ki pričajo o živahnem napredku letalstva pri nas, je treba še posebej zabeležiti, da si je predsednik g. Rado Hribar v tem letu nabavil v Angliji enosedni sporniti aparat, s katerim je v dobrih 8 urah priletel iz Londona v Ljubljano. S tem smo v Sloveniji dobili prvo zasebno letalo. Prav tako važen dogodek je zgraditev domačega »Janeza« po načrtu inž. Kuhlja, ki sta si ga po večini sama zgradila brata ge. Peter in Svetozar Hribar. Proti koncu leta pa so se vršili poizkusi še s tretjim zasebnim letalom, »Nebeško usjoe«, ki ga je zgradil g. Zalokar z Viča. A kakor vse kaže, bo Ljubljana imela prihodnje leto že kar celo eskadriljo sportnih letal. V nadaljnjem se zavzema tajniško poročilo za boljše ureditev zračnih prog, kakršna bila v interesu zmerom živahnejšega prometa na ljubljanskem letališču. Ljubljani je nujno potrebna direktna zveza z Zagrebom in Beogradom, prav tako pa tudi direktna zveza z inozemstvom brez dragega in zamudnega ovinka preko Sušaka in Zagreba. Letos se bo obnovila zveza s Celovcem in dalje na Dunaj in München.

Na koncu navaja tajniško poročilo težave, ki jih je imel ljubljanski odbor v poslova-

Ubežnega kaznenca Torkarja so zajeli Mraz in glad sta ga ugnala

Škofja Loka, 20. februarja.

Življenjska pot bivšega trgovskega zastopnika, 27 letnega Rudolfa Torkarja, ki je doma iz Podbrda in pristojen v Ljubljano je kaj pestra. Z zakonom je prišel Torkar navzkriž zaradi tihotapstva in kupčevanja s kokainom in obsojen je bil na 2 in pol leti zopora. Nekaj časa je vdanu prenašal tegobe jetniškega življenja v zaporih ljubljanskega okrožnega sodišča, lani, ko je predsedel že polnih 20 mesecev in 5 dni, pa je zahrepenl po prostosti. Prilika za beg se mu je kmalu nudila. Ko so 1. avgusta kaznenci pometali dvorišče in je bilo delo pri kraju, se je Torkar namesto proti jetnišnici zamaknil proti sodišču. Pomešal se je med ljudmi po hodnikih ter previdno zapustil poslopje sodišča.

Potem se je začelo življenje, polno hudih preizkušenj in tveganj. Po raznih krajih se je klatil, zadnje mesece pa so mu nudili zatočišče škofjeloški hribi, kjer se je pri

nekem posestniku vdinil celo za hlapca. V tej službi je ostal 34 dni, dva dni po njegovem odhodu pa so ga že iskali orožniki. Begunca so zasledovali v vso vno in pred kratkim so ga tudi spet prijeli. Ponoči pa se je sam spretne rešil vezi in spet ušel. V mrazu in snegu je prebredel potok, da bi izbrskal za seboj vsako sled.

V Polhograjskih dolomitih pa ga je begunska sreča zapustila. Ves sestradan z ozeblimi in oteklimi nogami se je privlekel v Hrastniško grapo ter si polaskal zavetja v neki šupi v Puštalu. Ljudje so obvestili orožnike, da se potika okrog sumljiv človek. Loški orožniki pod poveljstvom komandirja g. Krainerja so v torek zajeli begunca, ki se ni prav nič upira. Sestradan in prezebl ni mogel misliti na beg. Še istega večera so ga odvedli v škofjeloški občinski zapor, večerj ga so ga zasilili pred sodiščem in potem odpremili v Ljubljano, kjer bo moral prestati še ostali del kazni z namečkom vred.

Razkrinkana ponarejalnica denarja

Vse kaže, da so pravi ponarejalci iz maščevanja podtaknili priprave nedolžnemu človeku

Mala Nedelja, 20. februarja.

V pujskem srezu so se v zadnjem času pojavljali ponarejalci po 50, 20, 10 in 2 dinarja. Nekaj razpečevalcev ponarejenih novcev so sicer orožniki izsledili in jih aretirali, vendar pravim krivcem niso mogli priti do živega.

Pred dnevi pa so prejeli orožniki v Mali Nedelji anonimno ovadbo, v kateri je bilo podrobno opisano, kje je kovnica falsifikatov. Na podlagi te ovadbe so se orožniki lezgera dne pojavili v Juršincih, kjer so izvršili strogo hišno preiskavo pri posestniku Muršiču Francu. Preiskali so vse prostore ter našli v poslopju za gtskalanico v nekem kotu na model za ponarejanje kovancev, pokrit z desko, kar vse skupaj je bilo pokrito s tanko plastjo zemlje. Poleg priprave za ponarejanje denarja, ki je zelo primitivno izdelana iz lesa, v katerem so

vtisnjeni modeli po 50, 20, 10 in 2 dinarja, so našli orožniki štiri ne izgotovljene kovanice po 50 Din in en neizdelan kovanec za 20 Din. Vsi kovanci so bili napravljani iz svinca. Našli pa so tudi neko staro računico in v njej pet skoro izdelanih 100-dinarskih bankovcev in en 1000dinarski bankovec, ki je imel že izdelane glavne poteze. V knjigi je bila večja količina kemičnega papirja, s pomočjo katerega so kopirali papirnati denar.

Muršič Franc je bil zaradi tega odkritja zelo presenečen ter je zatrjeval da sta mu vse to podtaknili iz sovraštva neki Raja Franc, zidarski pomočnik iz Ručmanecv, ki je bil že svojočasno kaznovan s 14 meseci robije radi ponarejanja denarja, in pa njegov brat Ivan z idarski pomočnik, ki je bil stotakto obsojen na 13 mesecev robije radi ponarejanja denarja. Oba sta se vrnila iz

Vsi pod mavrico

MASKARADA SOKOLA I. - TABOR

Pustna sobota 22. t. m.

Domače vesti

Ugotovitve in tožbe Kurenčkove Neže

V nedeljskih »Slovencih« objavljata izmenično svoje poglede na politični, gospodarski in socialni položaj dva ugledna sodelavca glavnega urednika glasila za Slovenijo, Frtaučkov Gusti in Kurenčkova Neža. Zadnje nedeljo je imela besedo Kurenčkova Neža, ki je topot povedala nekaj misli o našem parlamentu in raznih vsakdanjih predeh problemih. Takole rezonirala:

»Zakaj se ljudje med seboj prepirajo, ko se še ne poznajo, kakor v beograjski skupščini, res ne morem prav razumeti. Vzrok je menda samo ta salabolska politika. Če ne bi bilo politike, bi ne bilo tudi opozicije. Opozicija ni nič drugega, kakor sam prepir, pa jo potem obračajo, kakor hočeš. Ravno zavoljo tega pa gre vse tako počasi naprej. Samo davkarja funkcionira kakor ura. Ta urni nikoli nič ne zaošča. Raje gre malo prehitro vsaj za tiste, ki morajo kaj plačati. Pa ne povsod. Najbolje gre davkarska urna v dravski banovini. Niti se dobro ne prespiš, pa že imaš eksekutorja na glavi. To pa samo zavoljo tega, ker davkarji ne poznajo nobene opozicije. Kakor hitro je skupaj ves denar do poslednje pare, pa ga pošljejo z ekspresnim vlakom v Beograd, kjer ga vedno nujno potrebujejo sedaj za to, sedaj za drugo. Tam naše milijončke prestejejo, ne za to, da bi videli, če se nismo ušli in jim preveč poslali, nego zato, če ni morda premalo. Nato takoj sklenejo — seveda če opozicija ne nagaja — da morajo poslati par jurčkov nazaj Jugoslovenom kot napitnino za našo tčnost, da bomo imeli kaj za zidanje bolnice in da bomo lahko malo naše ceste popravili, ki so sedaj res že take, da si bratje avtomobile polomijo, če se pripeljejo k nam uredno ali pa samo za šalo pogledat, kako nam kaj tekne soboda.

Seveda, če potem na tiste jurčke, ki so nam jih sklenili poslati, zastoj čakamo in jih sploh nikoli ne dobimo, pa gospoderni tudi ni zameriti. Mi tudi lahko čakamo, saj smo navajeni čakanja, kakor berač mraza. Treba se je pač s potrpljenjem po trehurni namazati, pa bomo že shajali brez tistih jurčkov.

* Obisk uglednega francoskega zrakovca. V naši državi se mudi g. Kamer-mann, eden najstarejših francoskih pilotov, ki si je pridobil pilotsko diplomu že pred 25 leti. Ugledni gost je član ravnateljstva francoske tvornice letal in motorjev »Lorraine« in je kot tak pregledal tovarne v Smederevski Palanki, ki so last francoskega podjetja »Lorraine«. Ravnatelj g. Kamer-mann je obiskal tudi voditelja naše civilne aviacije.

22. II. 1936. Maskarada — Ples v Savoju Sokolski dom — Vič

* Kranjski dekan g. Franc Dolinar je po tritedenskem bolehanju podlegel težkim bremenom poka, ki ga je še v 77. letu starosti izsrečeval poleg naravnega dela kot župnik širne župnije v Cerkljah. Pokojni je bil še kot župnik pri Sv. Katarini znan zlasti ljubljanskim izselencem. Po odhodu pokojnega obče priljubljenega narodnozavednega župnika Antona Golobiča je prevzel leta 1904 cerkijansko župnijo, ki so jo med svetom proslavili visoki cerkveni dostojanstveniki in razni posvetni veljaki. V tedanjih časih je valovilo preko Slovenije burno politično neurje, ovekovčeno v Can-karjevih delih. Trd, jeklen v svoji volji, dober do onih, ki mu niso ljubovali, tako je bil do svoje smrti pokojni kot oseba, kot gospodar in kot pristaš nekdanje šušteršičeve stranke. Prav težko se je vživel v razmere, ki jih je ustvarjala nova povojna doba. Poleg svojega poka se je moral baviti z obsežno kmetijo, ki jo je vzdrževal v najboljšem stanju. Posojilnico, ki je že ob rojstvu bolehal na porodnih bolečinah, je prevzel v svojo zaščito in jo dvignil do ugleda.

negi zavoda. Udarci gospodarske krize so mu zadali ob zadnjih urah marsikatero grenko povračilo nevhvalečnosti sveta. Če zavod ni mogel ustreči vsem zahtevam posameznikov, je pokojnik marsikdaj segel v svoj lastni žep, samo da je pomagal v stiskah. Hranilnica je pod njegovim vodstvom dvignila sredi Cerklj lep društveni dom, ki je pravi okras vasi. Pred leti je ustanovil tudi Kmečko mlekarico, ki je med vojno opešala, a se je zadnja leta spet osamosvojila. Kot župnik je v cerkvi zamenjal stare altarje z novimi, kamenitimi, škoda, če bi se lepe stare slike porazgubile. Župnijo zapušča pokojnik v najlepšem stanju. K večnemu počitku ga bodo položili danes ob 10.

* Diplomatske izpite so na filozofski fakulteti v Ljubljani v februarjem terminu 1936 naredili in prejeli diplomu tile kandidati in kandidatice: Debevec Nada (romanska skupina); Gnjezda Melita (germanska skupina); Hočevar Zvonko (geografska skupina); Jezeršek Ciril (geografska skupina); Koch Vladimir (romanska skupina); Kos Franc (skupina za umetn. zgodovino); Kranjc Inocenc (skupina za nar. jezik in književnost); Krušič Franjo (romanska skupina); Labernik Felicita (pedagoška skupina); Majcen Jožef (germanska skupina); Podgoršek Sabina (pedagoška skupina); Podgoršek Danica (romanska skupina); Sorman Gabriella (germanska skupina); Stojan Sonja (germanska skupina); Tivadar Jožef (romanska skupina); Topolovec Mile (skupina za nar. jezik in književnost); Zagar Rozalija (skupina za občo zgodovino); Zagar Zora (germanska skupina).

* Promocija. V soboto je bil na zagrebški univerzi promoviran za doktorja vsega zdravilstva g. Jože Bogataj z Jesenic. Čestitamo!

* Obledela obleke barva v različnih barvah in plisir tavnar J. S. REICH.

* Zdravniška zbornica v Ljubljani opozarja zdravnike, da je razpisala oblastna uprava humanitarnih fondov pri direkciji državnih železnic v Ljubljani več mest železniških zdravnikov in dve mesti specialistov (rentgenologa in okulista) pri centralni ambulanci v Ljubljani in mesto okulist-laryngologa v Mariboru. Podrobno v Službenem listu banske uprave.

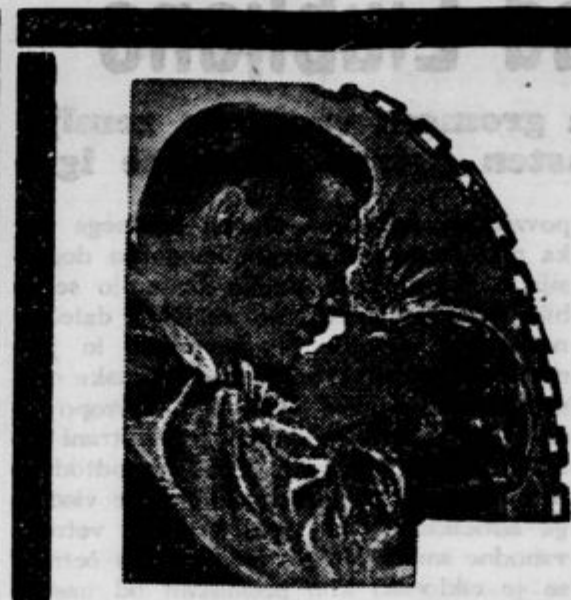
* Za banovinskega zdravnika v Radovljici je imenovan dr. Janez Šarec, sedaj zasedni zdravnik istotam.

* Razpisana je služba občinskega delovodje za občino Orešje v lendavskem srežu (Službeni list 19.2.).

* Trščičarji dravske banovine bodo zborovali 23. t. m. ob 9. v Ptuj, restavracija Narodni dom. S tem drugim običnim zborom bo v zvezi predavanje o boleznih stržena. Pridite zanesljivo!

* Poroka. V nedeljo, 16. t. m. sta se poročila gđ. Ančka Gašček, hči znanega gostilničarja in posestnika v Slovenjgradcu, in g. Mihajlo D. Apostolović, kapetan I. razr. in komandir obneje čete v Slovenjgradcu, rodom iz Beograda. Čestitamo!

* Upor zagrebških pekov. Ko so hoteli zagrebški peki zvišati krušne cene, je mesto poglavarstvo sklicalo anketo, da se ugotovi, koliko so upravljene zahteve pekovskih obrtnikov. Obrtniki so predložili račune svojih obratov in izkazalo se je, da imajo po odbitku vseh izdatkov za delovne moči, za investicije, za vse javne davke itd. še vedno za današnje razmere dober dnevni zaslužek. Izid ankete je bil ta, da je mestno poglavarstvo prepovedalo zvišanje cen. Večina pekovskih obrtnikov je bila s tem zadovoljna in je prodajala kruh po starih cenah, nekaj pekov pa se je

uprlo in so zvišali cene. Mestno poglavarstvo je sedaj 50 pekov obsodilo na 2000 Din in bo tako mestni ubožni sklad od teh glob dobil 100.000 Din. Kaznovani obrtniki imajo pravico pritožbe na bansko upravo.

* Izšla je daljnega Hong Konga na Kitajskem je prešla Zveza za tujski promet, dva zanimiva plakata, ki predstavljata kitajsko riviero. Pa pošiljka je potrebovala nekaj več kot 1 mesec za pot v Ljubljano, (oddana je bila v Hong Kongu 15. januarja). Plakata sta izobešana v biletarnici »Putnik«, Ljubljana, Gajeva ulica — za nebotičnikom.

* Izšla je nova številka ilustrirane tedenske revije za radio, gledališče, film, sport in modo »NAS VAL«. Iz obilne vsebine navajamo Strnišev pesem »Kurent«, Tratarjevo humoristično črtico z Dolenjskega »Zgodbo o pluskarskih kebrih«, Pustno šalo »Na plesu«, Delakovo reportažo »Med potujočimi igralci«, Zoščenkovo satiro »Nepredvidene okoliščine«, Stevensonov roman v slikah »Zlati otok«, beleške z domače in svetovne radiofonije, križanke, modne, gledališke in filmske slike. Obilna je radijska tehnična priloga in na 32 straneh sporedi vseh domačih in inozemskih radijskih postaj. »NAS VAL« je odličen in cenen tehnik. Mesečna naročnina znaša komaj 12 dinarjev. Zahtevajte takoj brezplačno in brezobzorno en izvod na ogled. Pišite na naslov: Radijska revija »NAS VAL«, Ljubljana.

* Zajutrak Angležev je obilnejši in rednejši od našega. Trezen, zdrav Anglež ve, da mora s svojim zajutrkom zadostiti potrebi hrane za pol dneva. Mi nimamo ne

Ali je Vaša prebava v redu?

VZEMITE ZVEČER DVE DO TRI MALE

ARTIN-DRAŽEJE

in zjutraj boste imeli lahko izpraznjenje.

Dobivajo se v vseh lekarnah

v škatlicah po 12 dražej Din 8.—

in v vrečkah po 2 dražej Din 15.00

Ogl. reg. pod S. br. 7724/34.

volje, ne časa za obilne angleške zajutрке. Zaradi tega bi morali zavzitati za zajutrak skodelico koncentrirane hrane Omvaltine.

Iz Ljubljane

u— Parastos za blagopokojnim univ. prof. ing. D. Frostom ob prvi obletnici njegove smrti bo v nedeljo, 23. t. m. ob 11. v pravoslavni vojaški kapeli. Ljubljanska podružnica društva ruskih učenjakov.

u— Jugoslovensko-bolgarska liga bo priredila naslednje predavanje v okviru bolgarskih dni v ponedeljek 24. t. m. ob 20. Predaval bo predsednik zbornice za TOI g. Ivan Jelačin o temi: Moji vtisi s potovanja naših gospodarstvenikov po Bolgariji leta 1934. Predavanje se bo vršilo v dvorani Trgovskega doma in ne v dvorani zbornice za TOI, kakor je bilo prvotno pomotoma javljeno v časopisu. Na to izredno zanimivo predavanje opozarjamo

PRI LENIVEM ČREVESJU IN SLABEM ZELODCU Z NERAZPOLOŽENJEM ZA JED ZARADI ZAPEKE naj se uporablja že oddavna poznana naravna

FRANZ JOSEFOVA

grenčica. Zelo pogosto je ugotovljeno, da je

FRANZ JOSEFOVA

grenčica zlasti koristno domače sredstvo, kajti gre za to, da se prebavni kanal v jutro izčisti s kakim salinskim sredstvom za iztrebljanje.

Ogl. reg. S. br. 30674/35.

ELITNI KINO MATICA

TELEFON 21-24

Danes ob 4., 7. in 9. uri VELIKA PREMIERA!

GRANDIOZNI VELEFILM

V ZLATIH OKOVIH

Clark Gable in Joan Crawford

LJUBEZEN, ŠPORT, NARAVA, LJUBIMKANJE IN ZMAGA!

Predprodaja vstopnic od 11. do pol 13. ure.

Film v nemškem jeziku.

Zvočni kino IDEAL

Samo še danes ob 4., 7. in 9. uri

HANS ALBERS

v velefilmu svetovnega slovesa

PEER GYNT

Vstopnine 4.50, 6.50 in 10 Din.

Jutri velesenzacija Aljaske

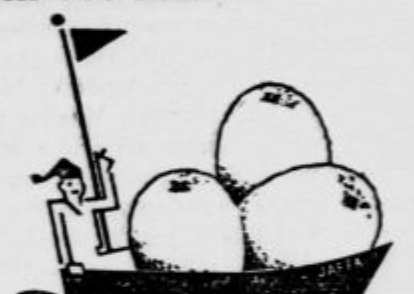
KLIC PRAGOZDA

u— Pregled motornih vozil. V petek 28. t. m. od 8. do 12. bo pregled avtomobusov za letošnje prvo polletje v Ljubljani v Povšetovi ulici 8, mestna pristava. K pregledu je pripeljati ljubljanske avtomobile in avtomobile, ki vozijo z dežele v Ljubljano, dalje tudi avtomobile in motorna kolesa, ki za leto 1936. iz kateregakoli vzroka še niso bili komisijsko pregledani in odobreni za javni promet za leto 1936. Da se izognejo posledicam, opozarja Uprava policije v Ljubljani prizadele lastnike, da je letošnji zbir na tozadevno dolžnost, ker je letošnji pregled motornih vozil namenjen tudi v druge svrhe in ne samo za registriranje.

u— Gospodinj, ogledajte si praktičnost električnega štedilnika. Danes ob 16. na Bregu 8 bomo skuhale dobro meščansko kosilo.

u— Za taborsko maskarado, ki bo jutri zvečer v vseh prostorih Tabora si glede obleke ne delajte posebnih skrbi. Pridete lahko oblečeni v katerikoli izmed mavričnih barv, ki so vam znane. Poljskati boste še ostale barve in mavrica bo sestavljena. Ker je vstopnina običajna, nizka in enako tudi buffet, se boste prav gotovo odločili za Tabor, kjer ste se še vselej nepriljupno in izbornu zabavali. Tudi za jutrišnjo pustno soboto naj velja kot vselej: na Tabor gremo, tam bo prav gotovo fletno!

Čim boljša pomaranča, tem več soka!

Na to glejte, kadar kupujete Jaffa-pomaranče. To slatno sadje — tako veliko, sladko in soka polno — je zdaj dospelo iz solnčnih pomorjanskih vrhov Svete dežele. Sok Jaffa pomaranč je dober za ves organizem — ohrani Vam zdravje, daje Vam mladeniški izgled in življenjsko moč.

Ali se morda ne strinjate s tem, da dajejo solnce, zemlja in podnebje Palestine najokusnejše pomaranče, ki ste jih kdaj poskusili v življenju?

Zahtevajte

Jaffa

pomaranče in

Grapefruit.

JAFFA POMARANČE

SO NAJBOLJ SOČNE!

Proizvod Palestine.

Henri Duvernois:

Poročni prstan

Lani, je pripovedoval Rene Montrose, je malo manjkalo, da nisem postal junak prave tragikomedije. Skoraj bi se bil oženil. Pomislite, jaz, zakrknjeni samec, ki mi je zakon samomor in ki spoštujem le tuje ženske, jaz naj se ujamem v takšno past?

No, da vam razložim, kako sem se seznanil z junakinjo, zrela me zmešati tako, da bi bil skoraj ugriznil v najopasnejši trnek.

Sprehajal sem se po eni najživahnijših ulic. Kakor običajno postajajo na vogalih in prehodih, opazim mlado damo, ki je blizu mene, komaj deset korakov pred avtomobilom klecnila na tla. Brez pomisleka sem skočil, jo skoraj v letu naglo pobral in oba komaj se rešil izpod avtomobila, ki je živignil mimo. Vzdrhtela je in prebledela, a se še precej hrabro držala. Ko sem ji pomagal očistiti zaprašeno obleko, se je najljubezniveje zahvalila in šla svojo pot dalje.

Naravno, da sem si jo dobro zapomnil. Kadar sem jo poslej srečal in pozdravil, vselej se mi je zdela mamljivojša in lepša. Tako ljubeznivo se ni znala nasmešiti še nobena ženska. Sej tako se mi je

zdelo. Dokler si nisva nekega dne stala v tramvaju nasproti in me je ona prva nagovorila:

Mogoče ni baš najdostojnejše — ali vi ste mi že rešili življenje in bilo bi prav, da se spoznamo.

— Prav to sem jaz že oddavna želel — sem komaj dočakal.

Predstavila sva se, že po petih minutah kramljanja in smeha sva postala prijatelja kakor da se bogzna odkdaj že poznava. Bila je Rusinja in ponašala se je svobodno, nepriljupno kot prava zakonska žena. Sem namreč stari mojster, da pri ženskah takoj razberem to razliko. Za samca je to poglavitno.

Spremlil sem jo do hiše, kjer je stanovala. Ob slovesu se je zadovoljno nasmešnila, rekoč:

— Pa pridite, prosim vas, kdaj k nam. Stanujem takoj v prvem nadstropju Z Ivanom Petrovičem bova zelo vesela.

Prijazen nasmešek in nepričakovano povabilo sta mi zmešala glavo. Sam ne vem zakaj, sem takoj sklepal, da je Ivan Petrovič njen mož in vpražil nasmeš mi je zaigral na ustnah. Zapeljevanje zakonskih žen je namreč posebna lastnost nas pravih samec.

In ko je ona še koketno dodala:

— Z Ivanom Petrovičem prebija sama večere — ni bilo ti niti malo nezanimivo meni kot lovci, ki mi je daljšem iskanju in čakanju končno laletel na — fazanko.

Hm! sem si mislil sam pri sebi, če se s takimi pretinami in nasmehom mlada žena izraža o svojem možu...

In naravno, že drugi dan sem bil pri njih. Prav pri Ivanu Petroviču! Ona ga mi je predstavila povsem enostavno, Ivan Petrovič ni nič več. Bil je skoro trikrat starejši od nje in čim sem ga pogledal, sem pomislil v sebi prav tisto, kot prejšnji dan. Moja znanaka je vznemirjena povešala trepalnice in njene oči kakor da bi mi govorile: Vidiš, kako je odjuden. Zdaj boš razumel moj položaj. Samo glej, da on kaj ne opazi!

Odgovoril sem ji s prav tako sentimentalnimi, zaupnim pogledom, ki naj bi ji razodel: Gospa, zanesite se name. In zadovoljen sem pričel vihati svoje brke.

Ivan Petrovič naju je nekaj časa dobrohotno gledal, nato pa odšel. Bila sva sama. Sedla sva na prostorni divan in pričela živahno kramljati. Mi minulo pet minut, že sem klečal pred njo ter ji ognjevit izpovedal svojo ljubezen. Dovoli mi je, da ji božam roke, lase, lica — končno me je počela sama strastno poljubljati. Že so se začeli težki koraki v sosednji

sobi. Vsedel sem se na prejšnje, dostojnejše mesto in s precejšnjo ravnodušnostjo opazoval starčevsko postavo Ivana Petroviča.

Tedaj se je zgodilo nekaj nepričakovane. Ljubljena žena se je dvignila in brez vsakega pomisleka rekla:

— Ivane Petroviču! Gospod Nikolaj Ivanovič mi je pravkar izjavil, da me ljubi! In jaz njemu, da ga ljubim.

V meni se je utrgalo kakor da bi me polili z mrzlo vodo, nakar je Ivan Petrovič na moje največje presenečenje mirno odgovoril:

— No, pa dobro... rada se imejta, važni ljubimec dajem svoj blagoslov.

Kakšna je ta ruska dobrotljivost in ravnodušnost? Ali je res mogoče, da doživljamo to, kar sem čital v njihovih romanih? Zrušil sem se na stol kakor idiot, ne vedoč, kaj naj si o vsem tem mislim.

Videč moje razburjenje, mi je starec, misleč, da ga nisem razumel, očetovsko položil roko na ramo in ponovil:

— Da, dragi moj... jaz vaju blagoslovim.

Počasi sem prišel k sebi in ker položaja še zmerom nisem razumel, sem ga kakor da sem se zgrabil za trnek, z nesigurnim glasom vprašal:

— Aa — ali kaj je z ločitvijo? To vprašanje mi je prišlo na um kot po-

slednja slamčica, za katero se lovi utopljeneč.

Začudena sta me pogledala:

— Kakšna ločitev?

Tedaj šele mi je postajalo jasno, da ta Ivan Petrovič ni njen mož, temveč oče. Naravno! Kateri vrag me je dušil, da tega že prej nisem razumel? Kaj naj storim? Zdaj so me zares ulovili. Trnek je pogoltan, bil sem že v zanki.

Od samega strahu in sramote, da sem bil tako neumen in se dal uloviti ženski, mi je v tej muki padla rešilna misel na um. Videč, da me niso razumeli, ko sem govoril o ločitvi, ker niso mogli sklepati, da sem ju smatral za moža in ženo, sem namah ponovil:

— A ločitev? Kaj bo z ločitvijo?

— Kakšna ločitev? sta odgovorila oba v en glas in me gledala kot čudo.

— Pa z mojo — saj niste vi oženjeni nego jaz... da, da... jaz sem, na žalost oženjen — in pri tem sem odlično zaigral strtega nesrečnika.

Izraz dekletovega obraza se je neverjetno spremenil. Niti sledu prejšnje miline in zadovoljstva. In ko sem iskal svoj klobuk, da čim prej pobegnem iz nastavljenega pasti, mi je s skrajnim prezirom vrgla:

— Pa zakaj tedaj ne nosiš poročnega prstana, ničvednež ti!

Iz Celja

e— Sreski odbor Rdečega križa v Celju je imel pred dnevi občni zbor, na katerem je bil zopet izvoljen dosedanj odbor s predsednikom g. dr. Jurjem Hraščevcem. Namesto umrlega odbornika g. protokolera je Čudiča in polkovnika g. Goluboviča, ki je odšel iz Celja, sta bila izvoljena v odbor polkovnik g. Nečak in prota g. Bulovan. Občnega zbora se je udeležil g. inspektor Wester, II. podpredsednik bano-vinskega odbora RK. Ta občni zbor je bil 10. po številu. Dne 25. aprila 1925 je bil ustanovni občni zbor. Tedanji odborniki so se z vno močjo lotili dela, predvsem pridobivanja članov. Ga. Ela Kalanova je sama zbrala 90 odstotkov vsega članstva in pridobila 18 višjih članov. Pomagali sta ji tudi g. Božičeva in M. Sernečeva. Od leta 1931. predseduje društvu g. dr. Juro Hraščev, ki je bil že ob ustanovitvi društveni podpredsednik. Izmed občinskih odborov RP, ki so poverjeni sreskim odborom, sta najglednejša odbora Dobrna in Braslavce.

e— Za Rosengerjevo veseligr »Vesela božja pot«, ki jo bo uprizorila ljubljanska drama 3. marca zvečer v celjskem gledališču, vlada tako živahno zanimanje, da je gledališče domala razprodano. Zato svetujemo neobnovenon, da si takoj nabavijo vstopnice v Frejletovi trafiki na Dečkovo trgu.

e— Bojničarski tečaj sreskega odbora Rdečega križa v Celju se je pričel pred kratkim. Predavanja se vrše trikrat na teden v Zdravstvenem domu. Predavajo zdravniški g. dr. Rajšp, dr. Rebernik, dr. Flajs, dr. Podpečan, dr. Fiser, dr. Perko in dr. Bergant. Tečaj obsega 64 predavanj. Praktične vaje bodo v bolnišnici.

e— V celjski bolnišnici je umrla v torek 32-letna krojačeva žena Marija Jelčnova z Vranskega.

e— Slamozreznica mu je zmečkala prste. Ko je 32-letni posestnik Jakob Štor iz Trementarja pri Celju rezal v torsk slamo, ga je zgrabila slamozreznica in mu zmečkala vse prste na desni roki. Zdravi se v bolnišnici.

e— Krvav dogodek pri rubeži. V sredo okrog 11. dopoldne je prišel eksekutor sreskega sodišča v Gornjem gradu k posestniku Francu Zagarju v Četu pri Rečici ob Savinji, da mu zarubi živino. Domači 22 letni hlapec Ivan Vodečnik pa je hotel preprečiti rubež in je postal napram eksekutorju nasilen. Eksekutor je izvelkel samokres in oddal dva strela na Vodečnika. Hlapec se je takoj zgrudil. Ena krogla ga je zadela v vrat, druga pa v levo stran prsi. Vodečnika so prevažali v celjsko bolnišnico. Njegovo stanje je kritično.

e— Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.30 vefilim »Barkarola« in zvočni tednik.

Iz Maribora

a— Za našo mejo! Te dni je bil v Lokavcu ob meji občni zbor tamošnje Cirilmetodove družbe. Iz poročil predsednika šolskega upravitelja Antona Ferlina in tajnika Ivana Žoherja ter ostalih odbornikov je bilo razvidno, kako težko, a vendar uspešno je bilo podružnično delovanje v preteklem letu v tej eksponirani obmejni točki Podružnica si je uredila nov oder, razdelila med učence knjige v vrednosti več tisoč dinarjev in si nadela za tekoče leto kot nalogo ustanovitve večje potovalne knjižnice.

a— Gledališke novice. V nedeljo popoldne bodo »Veseli pustni prizori«. Na pustno soboto zvečer »Veseli kmetiči«, na pustno nedeljo zvečer pa »Bajaderi«.

a— Nova uprava mariborske gostilničarske organizacije je sestavljena takole: Aleksandar Klesić, predsednik, Ivan Hönigman, podpredsednik, Josip Šorec, Josip Povodnik, Franc Krevh, Maks Jančar, Lojze Lisjak in Ivan Kimesverger, odborniki. Karol Trofenik, Alojzij Horvat, Grga Basletič in Rado Starman, namestniki. Nadzorni odbor: Josip Verzel, Ciril Majcen in Ivan Resnik. Namestniki: Josip Karner, Franc Božiček in Lojze Ivančič. Častno razsodišče: Josip Povodnik, Franc Zemljak, Adolf Spatzek in Lojze Strehar. Pri slučaji, nastop običnega zbora, o katerem smo že včeraj poročali, so spregovorili zvezi predsednik Ciril Majcen, obrtni referent dr. Senkovič in podravnatelj Pfeifer za Tujsko, prometno zvezo.

a— Gostilničarski dom v Mariboru namerava zgraditi mariborski kavarnarji in gostilničarji ter je organizacija gostilničarjev že napravila zadevno vlogo na mariborsko mestno občino.

a— Hotel »Orel« 26. t. m. kuharska in slaščičarska razstava. Od 27. naprej vinska razstava.

a— Tri dni je ležal v nezavesti in nato umrl 61 letni upokojeni pismonoša Franc Belšek, ki si je pri padcu s kolesa razbil lobanjo.

a— Drzen vlom v konfekcijsko skladišče tvrdijo Pregrad na Aleksandrovi cesti so izvršili 8 neizsledeni vlomilci in odnesli razne oblike in blaga v vrednosti 5000 dinarjev.

Smrtna nesreča na ledu

Murska Sobota, 20. februarja. Preteklo nedeljo je hodil učenec 3. razreda meščanske šole Peter Krstič po okolični Murske Sobote v družbi s svojimi šolci. Dečki so prišli tudi do zamrzlega potoka. Krstič se je hotel drsati, pa je pri tem padel in palica, ki jo je imel v roki, se mu je po nesrečnem naključju zapela mimo očesa globoko v glavo in možgane. Ponesrečenca so sicer takoj prevažali v bolnišnico, a mu niso mogli več pomagati. Součenci so svojemu tovarišu pripravili lep pogreb s poslovnim govorom in petjem.

Iz življenja na deželi

KOČENJE. Pragmatični uradniki in uslužbenici so postali na mestni občini kočevski gg. blagajnik Kuret, vođa mestnega urada Bižalj, policijski nadzornik Čuk, Bavčar in Sorger.

Vajenski dom v Ljubljani

Na naš članek v nedeljski številki smo od mestnega poglavarstva prejeli naslednji dopis:

»Mestna občina niti malo ne misli uničiti kakih socialnih ustanov in tako tudi ne vajenskega doma, kakor zgodovina njegovega socialnega dela dokazuje. Mestna občina sama je dala svojčas pobudo, da se izrabi od Invalidskega in banovinskega Vajenskega doma opušteni prostori in inventar za vajenski dom Obrtniškega društva. Mestna občina je prepustila prostore brezplačno ter daje poleg tega tudi elektriko, vodo in kurivo. Zato o kakim nameri uničenja te ustanove tudi danes ni misliti, posebno, ker je na razpolago vajenskem domu nekdajna Waldherrjeva hiša v Beethovnovi ulici, kamor bi se vajenski dom lahko premestil.

Ni resnična trditev, da je šentpeterska vojašnica najmanj primerna za bolnico, marveč je nasprotno res, da je izmed prostorov, ki so za začasno razširjenje bolnice na razpolago, šentpeterska vojašnica najbolj primerna, večinoma bolj, kakor južni in zapadni del zgradbe, kjer so sedaj pisarne in stanovanja, ne oziroma se na to, da bi prišlo ob izpraznitvi prostorov precej težav ob stanovanje.

Hiša v Beethovnovi ulici, katero mestna občina sedaj ponuja vajenskemu domu, je popolnoma primerna za dom vajencev in občina bi si ne naprtila tudi nepotrebnih skrbi, kam namestiti sredi šolskega leta meščansko šolo, ker ima v tem primeru že izvedljiv projekt.

Pri celi stvari gre mestni občini rešiti samo vprašanje, ali je za ljubljansko mesto važnejše, da dobi modernim zahtevam odgovarjajočo bolnico in odpravi katastrofalno mizerni položaj sedanjih zdravstvenih naprav in — ne oziroma se na to, da odpade prispevek za dosedanje nedostatno bolnico, ki presega letno 600.000 Din — že s I. IV. 1936. preskrbi brezplačno vajenskemu domu druge prostore ter utрпи stroške za provizorično bolnico z adaptacijami vred, ki niti po čisto imenovane svote ne bodo dosegli, ali pa, da ostane sedanje stanje sanitarnih naprav še naprej, če ostane vajenski dom v šentpeterski vojašnici.

H koncu bi pripomnili samo še to, da se je imel v prvih časih vajenski dom boriti s težkimi radi malega števila vajencev, pa mu je mestna občina priskočila na pomoč ter priključila vajenskemu domu svojo začasno dejstvo postajo, v kateri vzdržuje danes 16 otrok, za katere plačuje po 300 Din mesečno. Danes ima vajenski dom po lastni navedbi 64 vajencev.

Iz Kranja

r— Jugoslov.-čehoslov. liga v Kranju sklicuje občni zbor za nedeljo 22. marca ob 10. dopoldne v Narodni dom v Kranju.

r— Za pustno soboto zvečer ob 8. vljudo vabimo na maskarado v Narodni dom. Maskam prepustimo popolnoma prosto izbiro, le dobre volje naj prinese vrhan koš. Razvedrila smo potrebni vsi. Zdravo!

Iz Litije

i— Poslovilni večer dveh agilnih sokolskih delav v Smartnem pri Litiji. Pri zadnjih učiteljskih premestitvah sta bili iz Smartna premešteni načelnica s. Vozlova Marija in članica vadiateljica zborna Marnova Karolina, prva v št. Lambert, druga v Selo. Sokol jima je v četrti 13. t.m. prireditel poslovnih večer, ki se ga je udeležilo celotno članstvo z nastopom prišli pa so se tudi poslovili bratje iz Litije, med njimi starosta br. Tauber in načelnik br. Planinšek. Sodelovala sta pevsko društvo »Zvone« s svojim moškim zborom in šmarsi šramel. Po krepkem »Sokolskem podzavru«, ki ga je zapelo vse članstvo, je povzel besedo starosta br. Vidic in prikazal nesebično požrtvovalnost obeh sester Z. željo, da bi se kar najbolje počutili na novih službenih mestih in se čimprej povrnil v našo sredo se jima je v imenu društva za njih marljivo delo najtopleje zahvalil. Sledili so nadaljnji govori, in sicer je v imenu litijskega Sokola in okrožnega načelnika govoril br. Tauber, nato pevstvo »Zvone« br. Kovačič, ki je kot šolski upravitelj prikazal obeh sester kot odlični učiteljici, a v imenu občine je izpregovoril predsednik občine br. Strman. Posebno gantljivo je bilo, ko so se nastopilci s šopki rdečih nageljnov zahvalile sestrama za njih trud. Vsi govori pa so končali z željo, da se sestrski čimprej povrne v Smartno in v Sokola, kjer je nastala velika vrzel. Kljub temu, da je bil večer poslovnih, je vladalo v telovadnici veselo razpoloženje, kajti vsi navzočni so bili prepričani, da bo kmalu temu poslovnemu sledil pristen sprejemni večer.

i— V soboto 22. t. m. ob 20. bo velika maskarada v Sokolskem domu v Litiji. Vabljeni so vsi!

Iz Ptuja

i— Sokolsko društvo vabi na družabni večer s plesom, ki ga priredi 22. t. m. zvečer v Narodnem domu. Maske dobrodošle.

Iz Ljutomer

lj— Predpustno zabavo pripravlja ljubomerski Sokol za pustno nedeljo 23. t. m. Popoldne bo kmečka burka »Maksela«, potem pa zabavni večer z godbo.

Naše gledališče

DRAMA

Petek 21.: Ob 15. Vesela božja pot. Di-jaska predstava. Cene od 5 do 14 Din.

Sobota 22.: Pesem s ceste. Izven. Globoko znižane cene.

OPERA

Petek 21.: Zaprt (generalka). Sobota 22.: Apropas, kaj dela Andula? Premiera. Izven.

Sentjakovski gledališki oder Začetek ob 20.15

Nedelja, 23.: Morala gospe Dulske. Mariborsko gledališče

Petek, 21.: Zaprt.

Gospodarstvo

Emisija državnih blagajniških zapisov

Vpis prve tranše 4 odstotnih trimesčnih zapisov v višini 200 milijonov Din bo 26. t. m.

Finančno ministrstvo, oddelek za državno računovodstvo objavlja:

Finančni minister je na podlagi čl. 3 uredbe o izdaji blagajniških zapisov v znesku 500 milijonov Din (št. 400/2 od 2. januarja 1936) odredil:

1. da se zaenkrat pristopi k emisiji (izdaji) blagajniških zapisov v znesku 200 milijonov Din, in sicer v komadih po 5000, 10.000, 50.000, 100.000, 500.000 in 1.000.000 Din.

2. da znašajo obresti neto 4% letno in da se plačajo trimesечно naprej

3. da se ti blagajniški zapisi izdajo s'mo s trimesčnim rokom.

4. da se prične vpis blagajniških zapisov 26. februarja.

5. da se emisija blagajniških zapisov vrši potom Narodne banke kraljevine Jugoslavije,

6. da se izplačilo blagajniških zapisov vrši preko Narodne banke kraljevine Jugoslavije,

7. da Državna hipotekarna banka in Poštna hranilnica z vsemi svojimi podružnicami posredujejo brezplačno tako pri emisiji, kakor pri izplačilu blagajniških zapisov.

✱

Kakor je iz gornje objave finančnega ministrstva razvidno bodo najprej emitirani trimesčni blagajniški zapisi v višini 200 milijonov Din. Zapisi z daljšim rokom (6 ali 9 mesečni odtodno 1 letni) bodo torej emitirani kasneje. Obrestna mera trimesčnih zapisov ni neugodna, zlasti če upoštevamo, da se obresti plačujejo vnaprej, tako da se bo pri vpisu plačal za obresti zmanjšani znesek. O emisijem tečaju objava finančnega ministrstva nič ne govori, vendar ni verjetno, da bi bil emisijski tečaj manjši nego znaša nominalna vrednost zapisa. Glede na trimesčni rok znašajo torej obresti pri 4% letnem obrestovanju 1 Din od 100 Din, in bo torej pri

Gospodarske vesti

= Uredba o električnih vodih. Na osnovi § 59 zakona o obrti je gradbeni minister izdal obširno uredbo o izdelavi in uporabi golih in izoliranih električnih vodov in električnih cevov. Ta uredba je objavljena v »Službenih novinah« od 19. t. m.

= Nemške klirinške nakaznice. Kakor znano je Narodna banka od 15. januarja t. l. izdajala klirinške nakaznice, in sicer na podlagi aviz, dobljenih iz Nemčije o vplačilih nemških dolžnikov na klirinški račun. Po novem sporazumu pa izdaja sedaj Narodna banka od 15. januarja klirinške čeke, ki se trgujejo na borzi, do čim se klirinške nakaznice ne trgujejo več. Nemška obračunska blagajna pa je že pred 15. januarjem pričela uporabljati predpise novega plačilnega sporazuma in sprejemati vplačila na novi račun, medtem ko je naša Narodna banka za te vplačane zneske od 15. januarja izdajala stare klirinške nakaznice. Da bi se omogočila likvidacija teh terjatev, ki znašajo nekaj stotisoč mark, je sedaj Narodna banka dovolila, da se lahko trgujejo na borzi tudi klirinške nakaznice, ki so bile izdane od 10. januarja naprej in da veljajo za te klirinške nakaznice isti predpisi, kakor za klirinške čeke. Ta odredba se nanaša na klirinške nakaznice, ki nosijo številke 15.702 — 15.725 in 15.755 do 15.935.

Ljudem, nagnjenim k maščobi

pomaga čaša naravne

FRANZ-JOSEFOVE

grenčice

zjutraj na prazen želodec, da dosežejo lahko iztrebljenje

Upr. reg. št. 26485/36

= Zadrage, ki imajo davčno prostost, ne smejo plačevati obresti na deleže. Po zakonu o neposrednih davkih so zadrage oporečene družbenega davka, če ne dajejo članom upravnega odbora in nadzorstvenega odbora taniem in če se njih rezerve nikakor in nikoli ne morejo razdeliti med zadrage (zadrage, ki poslujejo z nečlani nimajo pravice za take davčne oprostitve). Ta določba zakona se je po razpisu ministrstva financ od 11. junija 1929. tolmčila tako, da obrestovanje zadrage ne ukinja davčne prostosti. Sedaj pa je davčni oddelek finančnega ministrstva izdal nov razpis od 10. januarja, s katerim se spreminja stari zapis iz leta 1929. Po novem tolmčenju se ne more priznati davčna oprostitve zadrugam, ki plačujejo obresti na deleže zadrage, ker bi to predstavljalo razdelitev dobička in je vsako izplačevanje obresti na deleže tudi do višine eskontne stopnje Narodne banke smatrati za razdelitev dobička. Zato se zadrugam, ki odobrujejo obresti na deleže, ne more priznati davčna oprostitve.

= Dobave: Direktoja državnega rudnika v Kaknju sprejema do 27. t. m. ponudbe glede dobave napetostnih in strujnih transformatorjev, bakrenega kabla, ampermetra, stenskih in stropnih svetilk, raznega bakra, marmorne plošče, trofaznih avto-

matov, rebrašte pločevine, bombaža in krp za čiščenje, usnjenih jermenov za živanje, navadne vrvice, merila frekvence trofazne električne struje, električne peči za prežog, okovja za okna in vrata, kosirata, železne pločevine, bočice žice in žičnih sponk za tel. žico, tipikal za jamsko signalizacijo, raznih grabelj, vil, grebljic, mizararskega kleja, laka in krede. Direktoja drž. rudnika Vrhnice sprejema do 27. t. m. ponudbe glede dobave železne pločevine. Prometno-komercialni oddelek direktorije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 24. t. m. ponudbe glede popravila 8 žimnic in 9 divanov. Komanda pomorskega arzenala v Titvu sprejema do 3. marca ponudbe glede dobave raznega materiala za potrebe arzenala in jekla, do 4. marca glede dobave paste za čiščenje in glasbenih instrumentov, do 5. marca glede dobave železne pločevine, vijakov, zakovic, tropolne zasklopke, do 6. marca pa glede dobave raznega jekla, črne kravine, desk, vijakov in lepila. Komanda podvodnog orožja Kumbor sprejema do 12. marca ponudbe za dobavo 100 komadov svredov za mine in raznih verig. Dravska slavnica v Ljubljani Kobaridska 43, sprejema do 12. marca pisemne ponudbe za dobavo masti, bencina, petroleja, tovotne masti in raznega strojnega olja. Dne 11. marca bo pri upravi skladišča 1. oddelka vojnotehničnega zavoda v Sarajevu licitacija za dobavo blank usnja, 12. marca glede dobave raznih žeb-ljev, 13. marca glede dobave mizararskega kleja, laka in firmca, 16. marca glede dobave raznega železa in 17. marca glede dobave konopnenih trakov.

99 Din.

Pričakovati je, da bo v zvezi z emisijo državnih blagajniških zapisov precej nazadovol obtok blagajniških bonov Narodne banke, kajti Narodna banka priznava za trimesčne blagajniške bone le 2% letnih obresti. Do začetka leta 1932 je Narodna banka priznala za trimesčne bone še 6%, potem pa je to obrestno mero stalno zniževala in plačuje sedaj, kakor rečeno, le 2%. V pričakovanju emisije državnih blagajniških zapisov je zadnje tedne obtok blagajniških bonov Narodne banke precej nazadovol. Ob koncu lanskega leta se je gibal na višini okrog 200 milijonov, po izkazu od 15. t. m. pa znaša le še 163 milijonov. Samo v tednu od 8. do 15. t. m. je obtok blagajniških bonov Narodne banke nazadovol za 23 milijonov. Iz tega je razvidno, da denarni zavodi v zadnjih tednih ob zapadlosti starih zapisov niso več jemali novih blagajniških zapisov Narodne banke, ker razpoložljiva sredstva očitno drže za emisijo državnih blagajniških zapisov, ki bodo imeli večjo obrestno mero.

Znesek 200 milijonov Din glede na razmere našega denarnega trga ni prevelik, saj se je prej obtok blagajniških bonov Narodne banke stalno gibal okrog 300 milijonov in je leta 1934 dosegel celo maksimalni znesek 440 milijonov.

Državna hipotekarna banka objavlja v zvezi z izdajo teh blagajniških zapisov, da bo v smislu sklepa upravnega odbora dne 1. februarja z vsemi svojimi podružnicami brezplačno posredovala tako pri vpisu, kakor tudi pri izplačilu zapisov. Sprejemala bo te blagajniške zapise vsak čas v eskont po nominalni vrednosti in s 5% letnimi obrestmi. Tudi Poštna hranilnica objavlja, da je nadzorstveni svet na seji 11. februarja sklenil, da bo Poštna hranilnica te blagajniške zapise eskontirala al pari in zaenkrat s 5% letnimi obrestmi.

matov, rebrašte pločevine, bombaža in krp za čiščenje, usnjenih jermenov za živanje, navadne vrvice, merila frekvence trofazne električne struje, električne peči za prežog, okovja za okna in vrata, kosirata, železne pločevine, bočice žice in žičnih sponk za tel. žico, tipikal za jamsko signalizacijo, raznih grabelj, vil, grebljic, mizararskega kleja, laka in krede. Direktoja drž. rudnika Vrhnice sprejema do 27. t. m. ponudbe glede dobave železne pločevine. Prometno-komercialni oddelek direktorije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 24. t. m. ponudbe glede popravila 8 žimnic in 9 divanov. Komanda pomorskega arzenala v Titvu sprejema do 3. marca ponudbe glede dobave raznega materiala za potrebe arzenala in jekla, do 4. marca glede dobave paste za čiščenje in glasbenih instrumentov, do 5. marca glede dobave železne pločevine, vijakov, zakovic, tropolne zasklopke, do 6. marca pa glede dobave raznega jekla, črne kravine, desk, vijakov in lepila. Komanda podvodnog orožja Kumbor sprejema do 12. marca ponudbe za dobavo 100 komadov svredov za mine in raznih verig. Dravska slavnica v Ljubljani Kobaridska 43, sprejema do 12. marca pisemne ponudbe za dobavo masti, bencina, petroleja, tovotne masti in raznega strojnega olja. Dne 11. marca bo pri upravi skladišča 1. oddelka vojnotehničnega zavoda v Sarajevu licitacija za dobavo blank usnja, 12. marca glede dobave raznih žeb-ljev, 13. marca glede dobave mizararskega kleja, laka in firmca, 16. marca glede dobave raznega železa in 17. marca glede dobave konopnenih trakov.

= V zadrugi register sta se vpisali naslednji zadrugi: Zvočni kino Ptuj, r. z. z. o. z. (zadruga prevzame zvočni kino Ptuj od dosedanjih lastnikov Sokolskega društva v Ptuj in Dramatičnega društva v Ptuj; obenem zbira zadruga sredstva za gradnjo Sokolskega doma v Ptuj) in Slovenska produktivna mizararska zadruga v Št. Vidu nad Ljubljano, r. z. z. o. z.

= Brezposelnj v naši državi po podatkih javnih borz dela. Po poročilu osrednje uprave za posredovanje dela je iskalo v januarju pri javnih borzah dela zaposlitev 39.494 oseb, od tega 33.265 moških in 6229 žensk. S preostalimi brezposelnimi iz decembra lanskega leta se je število dvignilo na 58.179 oseb. Ob koncu januarja je ostalo brezposelnih 27.624. Nasproti novembru je število brezposelnih naraslo za 13.108, nasproti januarju lanskega leta pa je 8.988 brezposelnih več. Podpora je do 10. 19.328 oseb. Prejele so 2.035.912.5 Din. Redne podpore je bilo 1.646.299.50, izredne pa 307.986 Din. Uradnikom so izplačali 42.929, kvalificiranim delavcem 975.507.50, nekvalificiranim 830.117.25, kmetovalcem pa 187.458 Din. Dne 1. februarja je bilo pri javnih borzah dela prijavljenih 28.600 brezposelnih, od teh 24.515 moških in 4.175 žensk.

Borze

20. februarja

Na ljubljanski borzi so oficijelni tečaji deviz ostali v glavnem nespremenjeni. V privatnem kliringu so se trgovali avstrijski šilingi po 9.45, angleški funti pa so se nekoliko pocenili in so bili zaključeni po 251.50. V zagrebškem privatnem kliringu

je bil promet v avstrijskih šilingih po 9.4850, v angleških funtih po 251.50, v španskih pezah po 6.42 in v grških bonih po 32. Nemški klirinški čeki so se trgovali v Ljubljani po 14.40 in v Beogradu po 14.2217 in v Zagrebu po 14.28, odtodno za konec februarja po 14.30, za 15. mare po 14.3250, za konec marca po 14.41 in za 15. april po 14.50.

Na zagrebškem efektm tržišču je bila tendenca v vojni škodi nadalje mirna in je bil zabeležen tečaj 358—359 (v Beogradu promet po 359.50). Zaključki pa so bili v 7% Blairvom posojilu po 72.75 in 73 (v Beogradu po 73) in v 6% begluških obveznicah po 65 (v Beogradu po 65).

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2958.87—2973.47, Berlin 1748.48—1762.36, Bruselj 733.82—738.88, Curih 1424.22—1431.29, London 214.49—216.54, Newyork 4272.54—4308.86, Pariz 287.82—289.27, Praga 180.47—181.58.

Curih. B.-ograd 7, Pariz 20.21, London 15.025, Newyork 302.50, Bruselj 51.55, Milan 24.30, Madrid 41.8750, Amsterdam 207.80, Berlin 123, Dunaj 57.05, Stockholm 77.8250, Oslo 75.8250, København 67.3750, Praga 12.68, Varšava 57.75, Atene 2.90, Bukarešta 2.50.

Efekti

Zagreb. Državne vrednote: Voja škoda 358 — 359, za februar — april 358 — 360, 4% agrarne 45.50 den., 6% begluške 65 — 65.50, 6% dalm. agrarne 60 — 61 7% Blair 72.75 — 73, 7% Drž. hip. banka 79 den., 8% Blair 82 den.; delnice: PAB 239 — 241, Sečerana Osijek 140 — 160.

Beograd. Voja škoda 359.25 — 360 (359.50), za februar 358.75 — 359.50 (358.50 — 359), za april 359 — 359.50 (358.75 — 359), 4% agrarne 45.75 — 46.50 (46.25), 6% begluške 65 — 65.50 (65), 7% invest. 79 — 80 (78.50 — 79.50), 7% stabiliz. 79 — 80 (79.50), 7% Blair 72.50 — 73 (73), 7% Drž. hip. banka (80.50 — 82), 8% Blair 81.50 — 83, Nar. banka 6750 — 6850 (6800), PAB 238.50 — 239.50 (239).

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 20. februarja. Začetni tečaji: Pšenica: za maj 88.75, za julij 88.75, za sept. 88.125; koruza: za maj 61.50, za julij 61.75, za sept. 61.50.

+ Winnipeg, 20. februarja: Začetni tečaji: pšenica: za maj 83.50, za julij 85, za sept. 83.625.

+ Novošadska blagovna borza (20. t. m.) Tendence nespremenjena. Pšenica: baška 165 — 167; okolica Sombor 165 — 166; ledja Tisa in Begej 170 — 171; slavonska 168 — 169; sremska 165 — 167; banatska 166 — 170. Oves: baški, sremski

Strahote bodoče vojne

Grozotna morila: podmornice, ki jih bodo krmarili brezžični valovi
Smrtni žarki za uničevanje človeških življenj

Angleški listi poročajo, da so se pred kratkim vršili v bližini nekega otoka pri Vancouverju (Britska Kolumbija) uspešni poskusi britske vojne mornarice z novo morilno konstrukcijo. Gre za podmornice z brezžičnim krmarjenjem.

Brezžično krmarjenje ladij, avtomobilov in letal so načelno rešili že pred leti, a šele v zadnjem času se kažejo praktični uspehi. Na tem principu temeljijo tudi nove britske podmornice, s katerimi so delali sedaj poskuse pri Vancouverju. S celine so jih z električnimi valovi usmerjali proti modelnemu pristanišču na otoku. Pristanišče so zgradili nalašč v ta namen in ga zaprli z minami. Izkazalo se je, da so mogle podmornice brez škode predreti zaporo z minami in udariti potem v ladje, ki so bile zasidrane v pristanišču ter jih pogrti v zrak.

Podmornice so majhne, napolnjene z razstrelivom in brez posadke. V zadnjem pogledu se razlikujejo od proslulih »živih torpedov« japonske mornarice, ki imajo posadko enega samega moža. Ta mož krmaril torpedu proti sovražni ladji in jo požene v zrak — pri tem pa tudi sam izgubi življenje.

Danes pride v Beograd

Čsl. min. predsednik dr. Milan Hodža. Njegov obisk ima velik političen pomen, ker je bil nedavno v Parizu, iz naše prestolnice pa bo odpotoval v Bukarešto.

Velika selitev v Ženevi

2500 zabojev, 600 pisalnih miz in 1100 košev za papir

V Društvu narodov vlada te dni razburjenje kakor le ob najrednejših prilikah. le da namesto debatirajočih zastopnikov držav polnijo hodnike zaboji. Zaboji z velikimi, črnimi napismi, z naslovi četvorice ženevskih in ene lozanske špedicijske tvrdke. Uradniki so se vedno v svojih pisarnah. Toda delo počiva, namreč pisarniško delo, kajti uradniki so za nekoliko dni postali pospraviljači. Vsak mora svojo sobo sam izprazniti in jo namestiti v toliko in toliko zabojev. Vsak nosi tudi sam riziko za ta ali oni akt, ki bi se morebiti izgubil.

Te dni ob sedmih zjutraj se je začela prava selitev. Prednost je imela hitenska sekcija, sledijo ji druge. Dela je ogromno, kajti spraviti je treba v novo poslopje 2500 zabojev, 600 pisalnih miz in celo 1100 košev za papir. Ni malenkost spraviti 480 uradov z Wilsonovega nabrežja v Champagne Rivot. 17 tovornih avtomobilov in 102 delavca prenašajo in prevažajo Društvo narodov. 700

Nekaj podobnega so bili italijanski bojni čolni ob koncu svetovne vojne, ki so imeli po dva moža posadke in so se lahko na skrivaj približali sovražnim ladjam ter jih uničili. Takšni čolni so poglajali v zrak veliko avstrijsko bojno ladjo »St. Istvan« v puljskem pristanišču. Angleška konstrukcija posadke v podmornici ne potrebuje in je torej tudi ne žrtvuje. Po vsej priliki bodo tem ladjam dali končno obliko nekakšnih torpedov, da bodo še lažje izpolnjevale svoj namen.

Istočasno so na dnevnem redu ponovno »smrtni žarki«. Profesor na tehnični visoki

šoli v Leicesteru Choldfield zastopa načelo, da oddaja vsako bitje električne valove določene frekvence. Če usmeriš nanj nasprotno žarke iste frekvence, tedaj je mogoče žarke organizma uničiti in s tem tudi zatreli življenje organizma. Za sedaj je svojo teorijo preizkusil samo na miših in kaže se, da je izkazala za pravilno. Sedaj išče 20.000 funtov, s katerimi bi zgradil napravo, ki bi oddajala žarke z energijo 5000 vatov. Ta energija bi po Choldfieldovih trditvah zadostovala, da bi uničila vse ljudi v oddaljenosti ene milje, če bi jo naravnali na frekvenco človeškega izžarevanja.

Gorovje v Antarktidi

Lincoln Ellsworth o svojih odkritjih na južnem tečaju

Z ladjo »Discovery II« je prispel v Melburne polarni raziskovalec Lincoln Ellsworth, ki so ga na tako nepričakovan način rešili z njegovim tovarišem v bližini Kitovega zaliva. Časnikarjem je povedal zanimive stvari o svoji antarktični avanturi.

»Enajst ur po najinem startu« je pripovedoval, sva bila z letalom nad zaledenelo pokrajino in nisva nikoli letela nižje nego 6000 pidi. Stalno sva videla gore, in to potrjuje domnevo, da eksistira v Antarktidi zvezana veriga gora.

Pristala sva na širni visoki planoti, kjer ni bilo lednikov in ledniških razpok. S tem sva zavrnila bojazen, da v Antarktidi ni

mogoče dobiti pripravnih tal za pristajanje letal. Mislim, da bo mogoče privedi tja z letali ekspedicije, ki bodo opremljene s sanmi na pasjo vprego in ki bodo nato lahko raziskovale notranost antarktične celine.

Sedem dni je prešlo v hudih snežnih viharjih s poskusom, da bi osvobodila zadnji del najinega letala iz ledu. Končno nama je uspelo in z velikim trudom sva spravila motor v tek. Zadnji del najinega potovanja pa je bil najtežji, ker sva morala zavoljo nedostatnih kart vleči svoje sani najmanj sto milj daleč, preden sva dosegla svoje oporišče. Moj tovariš je bil prvi, ki je zagledal letalo »Discovery«. Letalo je nama vržlo konserv in nama pokazalo pot do morja.

Ženske v letalu

Ena največjih ameriških družb za zračni promet je po večletnih opazovanjih ugotovila, da so ženske boljše zračni potniki nego moški. So manj nervozne, manj vprašujejo in se raznim odredbam bolj pokorijo.

Letalski učitelj te družbe Newton Wilson in dve zračni postrežnici, miss Grace Hallova in miss Ruth Phelanova, ki sta v zraku prepotovali že skoraj pol milijona ameriških milj, so povedali nekemu časnikarju, zakaj imajo ženske kot potnice rajši nego moške. Pravijo, da se ženske, ki se vozijo prvič z letalom, prej utrudijo nego moški, slabo vreme prenašajo bolj nego moški, pazijo bolj na to, kam stresejo pepel svojih cigaret, moški zahtevajo več postrežbe in pozornosti. Moški vprašujejo več, prej postanejo nemirni in se bolj pritožujejo zaradi sestave obedov.

Ivar Ballangrud

Trikratni olimpijski zmagovalac Ivar Ballangrud, imetnik nič manj nego treh zlatih kolajnz zimskih olimpiad v Garmischu Partenkirchenu, se je rodil 1904. v norveškem mestu Drøenheimu kot sin nekega ribiča. Danes mu je torej 32 let.

Ze s 16. letom se je vrstil med najboljšje norveške hitrostne drsalce in z 20. letom je postal za Mathiesenom drugi najboljši na svetu. Trikrat si je priboril naslov svetovnega prvaka, 1926. v Drøenheimu, 1932. v Montrealu, 1936. v Davosu. poleg tega je bil čisto evropski prvak.

Pri olimpijskih zimskih igrah je postal l. 1928. zmagovalac na 5000 m v St. Moritzu in je tam na 1500 m dosegel tretje mesto. l. 1932. je bil v Lake Placidu drugi na 10.000 m. v Garmischu Partenkirchenu pa je bil sedaj prvi kar na treh daljavah. Ballangrud teče kakor svojčas. Nurni po uri. Na ovinkih stoji pri tekmovalnih vedno kakšen njegov rojak in mu sporoča čas.

Pet knjig za 20 Din
vam da edino
Vodnikova družba

Električni vratar

Nov mehanizem za odpiranje vrat v naprednih deželah

Zvočnik in mikrofon pod mrežno zaščito poleg hišnih ali vrtnih vrat je mehanični vratar, ki danes v naprednih deželah nadomestuje živega vratarja. Kdor bi rad prišel v hišo, mu ni treba drugega, nego da v mikrofon izgovori svojo željo, potem ko je stanovalce s pritiskom na gumb hišnega zvonca opozoril na to, da čaka zunaj nekdo, ki bi rad stopil notri. Zvočnik je za to tukaj, da se stanovalci lahko pogovore s posetnikom, ne da bi jim bilo treba stopiti ven. In če se jim potem zdi, pritisnejo znotraj na poseben gumb in vrata se odpro sama od sebe. V Nemčiji imajo že dolgo tudi posebne ključke, ki onemogočajo, da bi vrata ostala odprta potem, ko si jih pač odprl. Ti ključki nimajo ročaja, pač pa dve bradi. Od znotraj se vrata odpirajo z navadno ključko, od zunaj se vtiakne ključ v ključavnico in po pol obrata se vrata odpro. Ključka pa potem ne moreš od zunaj več izvleči, temveč ga

moraš potisniti povsem noter ter izvleči od znotraj. Izvleči se pa ne da, če prej vrat ne zapreš.

Negušu pripravljajo stan v Džibutiju

Kakor poročajo iz Džibutija, ima tam abesinski neguš več hiš, ki so bile že več let zapuščene. Sedaj so jih začeli zopet popravljati in opremljati. Med drugim napeljuje vanje tudi elektriko. Iz tega sklepajo, da se je neguš po zadnjih italijanskih napadih prepričal, da je zmaga Italijanov gotova stvar in da je pripravila za vsak primer, če bi mu bilo treba domovino ostaviti. V Džibutiju bi si potemtakem pripravil prvo, začasno rezidenco v tnostranstvu.

Roosevelt — gospodarski obnovitelj Amerike

Ta slika na presno je umotvor slikarja Konrada Albricija, ki jo je napravil po naročilu umetnostnega zavoda »Leonardo da Vinci« v New Yorku. V sredini predstavlja predsednika Roosevelta v delavski obleki in izraža s tem zaupanje umetnika v predsednikov program za gospodarsko obnovo Zedinjenih držav.

Bojišče pri Makali

Italijanske postojanke pred pričakovane ofenzive.

Italijanske postojanke 10. februarja.

Abesinske čete

Bombe, megla in votline

Po bitki v Enderti — Potolčeni ras Mulugeta

Po poročilih iz Asmare se Italijani z vso naglico utrjujejo na položajih, ki so jih pridobili z bitko v Enderti. Povsod kopljejo nove strelske jarkove, postavljajo strojne in municijske skladišča. Vse razpoložljive sile gradijo ceste, a čete, ki so se udeleževale krvavih borb, odhajajo na odmor. Bežečega sovražnika zasledujejo letala. Samo v ponedeljek in torek so ta letala izvršila skoraj tri sto poletov in vrгла na ozemlje Ambe Aradama in Ambe Aladžija preko 100.000 kg bomb.

Na planjavi Buje gorijo še vedno ogromne grmade, na katerih sežigajo stotine padlih abesinskih vojščakov. Italijani pravijo ne dvomijo, da so rasa Mulugeta potolčili odločno in da jim je pot na jug prosta. Menijo tudi, da bo imel abesinski poraz velike politične učinke, pred vsem kar se tiče zadržanja posameznih rodov in njih glavarjev, ki so morali priti do prepričanja, da bitka v Enderti ni bila zadnja svoje vrste.

Ostavitve Ambe Aradama po vojski rasa Mulugete in nagli beg, ki je temu sledil, sta imela nekaj pomoči v gosti megli. Komaj so italijanska poizvedovalna letala opazila, da so prve abesinske čete zapustile Ambo Aradam, so se morala zavoljo de-

ja in toče vrniti domov. Pozneje je nastala tako gosta megla, da je Ambo popolnoma zakrila. Abesinci so to priložnost izkoristili. Začeli so bežati in ta beg je postal kmalu nereden pod neprestanim pritiskom zasledujočih italijanskih letal.

V gorskem masivu Ambe Aradama so Italijani odkrili cel sistem jamskih zavetišč. Gre za naravne podzemeljske jame, ki so jih Abesinci malo preuredili in jih zaprli z majhnimi zidovi. V vsaki jami je bilo prostora za eno do pet oseb. Ponoči so vojaki spali v šotorih pred jamami, podnevi so šotori izginili. V jamah so bila prava gnezda strojnici.

V jami, v kateri je prebival ras Mulugeta, so italijanski vojaki uplenili njegovo slavnostno uniformo z zlatimi našitki in rožnatsko palico po napoleonskem vzorcu. Tudi rasova odlikovanja, med njimi križec kraljice Viktorije, so našli tam.

Odprija so se mu vrata v svobodo

Bivši guverner Katalonije Companys, ki je bil pod prejšnjim španskim režimom obsojen na 30 let ječe, je z zmago pri nedeljskih španskih volitvah dosegel, da so ga takoj pomilostili in izpustili iz ječe.

A NEKDOTA

Edvard VIII. si je dajal kot Waleski princ le nerad predpisovati plesalke, rajši si jo je izbral sam. Na nekem obisku v velikem dominionskem mestu je plesal s zelo lepim dekletom. »Veste, kraljevska Visokost, da ste plesali z dekletom, ki je zapleneno v neki lekarni?« je menil pozneje eden izmed odličnikov. »To mora biti vsekako zelo čedna lekarna!« je menil princ.

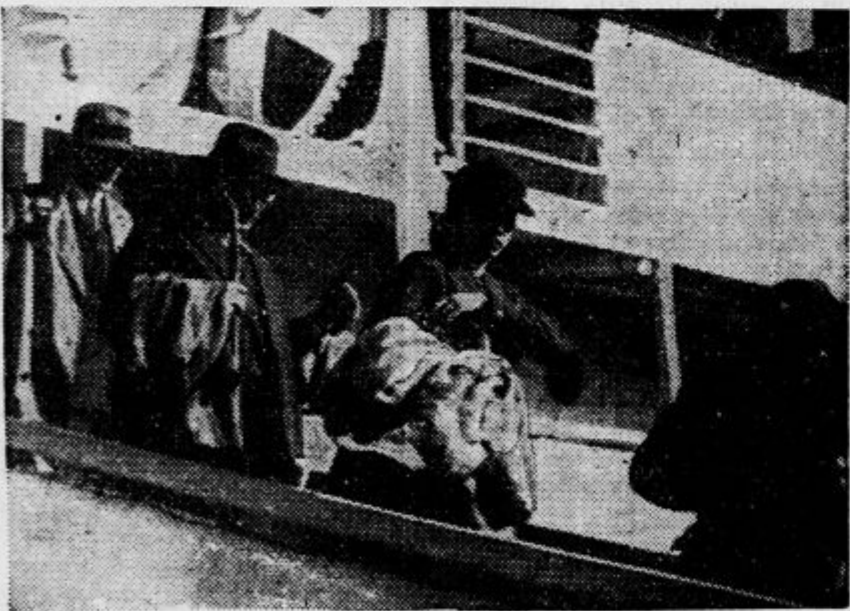
VS AK DAN ENA

»Da, da, poznal sem tega človeka, ki je zdaj tako neizmerno bogat, ko je še stal v borni podstrešni sobici.«
 »Kaj pravite?! Tega pa nisem vedel, da je začel čisto pri tleh!«

(Tidens Tegn)

Pri izkrcanju na Norveškem

Kakor iz bajne verodostojnih virov, leži Lev Trocki na smrtni postelji. Tukaj vidimo bivšega rdečega močnega z družino ob prihodu v norveški Oslo.

Tihotapka in carinar

Lepotica med dišavami v spalnem vagonu

V brzovlakcu, ki vozi iz Pariza v Liège, se je večkrat zgodilo, da cariniki na meji, ko so potniki na vrata nekega spalnega kupéja, niso dobili odgovora. Če so postali bolj energični, se je končno oglasil nežen ženski glas: »Noter!« Odpri! Na vrata in naproti jim je udaril oblak omamnega parfema.

V postelji je ležala, vsa zaspala in mična mlada dama, k' je še napol v spanju zagotavljala, da sploh ne ve, kje je. Uradniki so se oddaljili večinoma z vpljudnim nasmehom in prošnjo za opravičilo. Končno pa je lepota naletela nekega dne na uradnika, ki je imel po vsem videzu otročje srce. Zahteval je, naj mlada dama vstane z ležišča in ko je to storila, je od-

delek malo natančneje preiskal. In glej, v postelji med zimnicami je odkril nič manj nego 1200 zavojčkov zelo dragocenh cigaret, drage parfeme, nekaj mamili strupa in svile. Preiskava je potem ugotovila, da je deklica potovala na ukaz neke zloglasne tihotapke tolpe. Izmisli si je trik z zaspianostjo, da je moče postaviti vodila za nos.

Dokončni slovar italijanskega jezika

Italijanska kr. akademija je začela z delom za ureditev slovarja italijanskega jezika. Slovar bo obsegal predvidoma pet zvezkov po 700 strani in bo najpopolnejši med opusi svoje vrste na svetu.

Kulturni pregled

Dr. France Stele

Danes praznuje petdesetletnico umetnostni kritik in zgodovinar, konservator dr. France Stele. Mnogostransko delujoči znanstvenik in slovstvenik si je s svojim obsežnim delom pridobil trajnih zaslug za umetnostno kulturo med Slovenci.

France Stele se je rodil 21. februarja 1886 v Tunjicah pri Kamniku in se je po gimnazijskem študiju v Kranju posvetil slavistiki. Poslušal je na dunajski univerzi predavanja prof. Jagića in Jerića, obenem pa je študiral zgodovinske pomožne vede in umetnostno zgodovino. V slednji stroki mu je bil učitelj znameniti Max Dvoržak. Promoviral je leta 1912, iz umetnostne zgodovine, nakar je praktičiral v centralni komisiji za varstvo spomenikov na Dunaju in prevzel l. 1913. vodstvo deželnega konservatorskega urada v Ljubljani. Med svetovno vojno je bil ujetnik v Sibiriji in v l. 1918/19 član jugoslov. komisije pri podružnici češkoslov. Narodne sveta v Jekaterinburgu. V domovino se je vračal preko Mandžurije in Japonske, Zedinjenih držav in Francije. Prevzel je vodstvo spomeniškega urada za Slovenijo in je od l. 1930. tudi banski spomeniški referent.

V ta življenjski okvir se včenja obsežno poklicno, znanstveno in literarno delo. Zanimivo je, da je v l. 1918/19 pomagal urejati list »Jugoslavjina« v Jekaterinburgu, dolga leta je sourednik »Doma in sveta« ureja tudi Zbornik za umetnostno zgodovino, sodeluje z umetnostnimi prispevki pri raznih domačih in tujih leksikalnih izdajah itd.

Obširno in zaslužno delo je izvršil kot spomeniški konservator. V tem svojstvu je večkrat prepotoval vse kraje naše banovine, pozna sleherni zgodovinski spomenik, sodeluje s strokovnimi nasveti pri vseh restauracijah. Odkril je vrsto pomembnih umetnostno - zgodovinskih vrednot in jih s podrobnim raziskovanjem včlenil v našo umetnostno zgodovino. Po-

sebej je treba omeniti njegova raziskavanja celjskega stropa in starih fresk v dominikanskem samostanu v Ptuj. S svojim »Orisom zgodovine umetnosti pri Slovencih« (Ljubljana 1924) je dr. Stele označil v širokih obsevih razvoj in smerne likovne umetnosti na naših tleh ter opozoril na važnost slovenskega ozemlja in njegovih umetnostnih spomenikov za proučevanje srednjeevropske umetnostne zgodovine. V zares monumentalnem delu »Monumenta artis slovenicae«, čigar prvi del je bil dovršen pred nekaj tedni, komentira podrobno posamezne umetnine in utemeljuje njihovo mesto v našem umetnostnem razvoju. V knjigi »Politični okraj Kamnik« (1929) se je oddolžil svojemu domačemu okraju s podrobno znanstveno inventarizacijo vseh tamošnjih umetnostnih spomenikov. Skupno z zgodovinarjem dr. M. Kosom je izdal l. 1931. knjigo »Srednjeveški rokopiši v Sloveniji«. V posebnih monografijah je obdelal celjski strop in cerkveno slikarstvo. Prav za petdesetletnico je izšla dr. Stele zbirka in umetnostno - zgodovinsko pomembna knjiga »Umetnost zapadne Evrope«. V raznih revijah in zbornikih je objavil številne razprave, članke, eseje in kritike o problemih in pojavih umetnostnega in oblikovnega življenja. Prevel je med drugim roman slovaškega pisatelja Mila Urbana »Živi bič«.

Dr. France Stele se tudi intenzivno zanaša za Poljsko in stoji že četrto stoletje v vodilnih vrstah naših polonofilov, organiziranih v Društvu prijateljev poljskega naroda. Njegovo delo na tem področju je dobilo malo pred petdesetletnico visoko priznanje s tem, da ga je poljska vlada imenovala za poljskega konzula v Ljubljani.

Ne dvomimo, da bo umetnostni zgodovinar in kritik dr. France Stele pridružil dosedanjim uspehom na tem področju še marsikaj novega in tehtnega. Ad multos annos!

Eseji Rajmunda Habřine

Mladi moravec prijatelj slovenske literature, poročevalec o jugoslov. slovstvenih novostih v brskih »Lid, Novinah« dr. Rajmund Habřina je po lepem uspehu svoje druge pesniške zbirke »Legende vzpoury« (Brno 1935) izdal pri Č. Beranu v Olomouci 116 strani obsegačo knjigo »Březina a Nietzsche«. Poleg uvodne besede (Praeludium) vsebuje štiri eseje: »Smrt, Medleje in Boga«, »Mit bodočnosti« in »Vrnitev«. Mnogobetajoči pisec, čigar pesniške začetke (zbirka »Marný smích« k večnosti, 1930) in kasnejši razvoj k poeziji osebnostnega, notranje zrelega značaja je preslepil s svojim vplivom veliki himnik, najmočnejši češkoslovaški pesnik Otakar Březina, poteka znanstveno iz šole profesorja Masarykove univerze, »apostola češkega tradicionalizma, tankočutnega mojstra esejistične in kritične proze Arna Novaka. Tema vplivoma se je pridružil vs vpliv F. X. Šaldy, o katerem, prav kakor o svojem učitelju Arnu Novaku, je R. Habřina napisal za »Ljubljanski Zvon« uvaževanja vredno študijo.

V tej svoji esejistični knjigi, ki ima predhodno v knjižnici »Luči nad Kralcem« in drobem eseu o slikarju Bilkovskem, je R. Habřina podvrnil modroslovni in slovstveni teoretični konfrontaciji dve, na prvi videz polarni osebnosti: češkega pesnika Březina in nemškega filozofa Nietzscheja. S proučevanjem nietzschejanskih prvin v močnem, v nekem smislu morda celo svetovno edinstvenem pesniškem delu Březine skuša R. Habřina osvetliti umetniški in miselni razvoj svojega mojstra in dognati v delih filozofa s kladi-vom« skrite vire Březinovega navdihnjenja. Pisec kaže, kako usodno je bilo za pesnika »Svitanja na zapadu« duhovno srečanje s tem slovskim zanikavcem idej in čustvenih vrednot, ki so bile Březini najbližje, in koliko sile je moral uporabiti moravski esemotir, preden je premagal Nietzschejevo zanikanje in ga pretvoril v eno izmed skritih pogonskih sil svojega miselnega in pesniškega sveta.

R. Habřina ugotavlja stične točke med češkim pesnikom in nemškim filozofom v obema skupnem oddeljevanju od Schopenhauerjevega pesimizma, v premagovanju prehodnega stanja dekadence, v ustvarjanju pesniškega mita o bodočem odrešenem človeku in v skupnem motivu večnega vračanja vseh stvari. Z bistro razločenbo kaže Habřina, kako Nietzschejevu nazoru ustreza marsikaj Březinov protinazor: tu zanikanje, tam pritrjevanje; tu pozitivnost, tam negativen tečaj; toda v tem in onem je neki odnos, je boj Březine z Nietzschejevim delom, izravnavanje živga pesnika z mrtvim filozofom v vseh zgodih vprašanih življenja in človeka. Tako je R. Habřina prispeval literaturi o Březini po srečni spojnici filozofije in poezije dragocen donesek, ki zopet dokazuje — in sicer v enem najrahlnejših primerov —, »staro resnico, da se resnično velike negacije lahko v nasprotnih značajih pretvorijo v izrazito trdne postavke, ki se ne bi nikdar razvile, če bi njihov oblikovalec z vso silo svojega duha ne premagoval v sebi vpliva teh otmakljivih zanikavcev. Nietzsche je potemtakem po zmotnih poteh pesniškega razvoja in miselnega vnikanja sodeloval pri izgradnji idejnega in umetniškega vesolja takega mistika in poveličevalca večne povezanosti duhovnih bratov v vseh breznihi zemeljskega časa in prostora, kakor je bil Otakar Březina.

V lepo celoto združeni štiri eseji pri-čajo o izrazito intuitivnem pogledu R. Habřine in o njegovem globoko podložnem pesniško — filozofskem slogu.

Nekako ob istem času je izšel pri istem

olomouškem založniku še bibliofilski tisk iz peresa Rajmunda Habřine: kratka, v nekoliko bolj pojmovnem jeziku spisana študija o hanaškem regionalističnem pesniku Josefu Koudeláku.

Iz poljske kulture

Iz proglasa, ki ga je objavil nedavno v »Pologne Littéraire« poljski PEN klub, posnemamo, da je tudi med poljskimi in sovjetskimi - ruskimi književniki nastala napetost. L. 1933. je najuglednejši poljski literarni list »Wiadomości Literackie« izdal obsežno številko, ki je bila v celoti posvečena sovjetskoruski književnosti. Pri-spevki, ki so jih bili poslani v ta namen številni predstavitelji današnje ruske literature, so izšli neokrajani. Po dogovoru bi se imeli Rusi oddolžiti Poljakom tako, da bi izdali posebno, poljski literaturi posvečeno številko »Literaturne Gazety« s prispevki vodilnih poljskih pisateljev. To da gradivo, ki je bilo v ta namen poslano v Moskvo, je dolgo časa ležalo v uredništvu »Literaturne Gazety« in v Moskvi so izvršili prevzete obveznosti opravičevali tako, da nimajo dovolj večjih prevajalcev iz poljščine. Naposled je v drugi polovici lanskega leta vendarle izšla poljska številka »Literaturne Gazety«. Med tem ko so Poljaki izdali rusko številko »Wiadomości Literackie« v izrednem obsegu in povisani nakladi, je izšel posebni poljski zvezek »Literaturne Gazety« v manjšem obsegu in v manjši nakladi. Uredništvo »Wiadomości Literackie« je priobčilo prispevke ruskih pisateljev v dobesednem prevodu in brez slehernih opomb, medtem ko je »Literaturna Gazeta« objavila samo manjši del prispevkov, ker je bila izbrala zgolj tiste, ki so bolj prišli njejnim tendencam. A tudi ti niso bili zadosti ortodoksni, zato je uredništvo v posebnem uvodniku polemiziralo z njimi — »na način, ki je kaj malo jaloven«, pravi poljski PEN klub v svoji izjavi. Protest iz Varšave ni nič zveljavil; tudi apel na ruske pisatelje je brezuspešen. Očitno je, da v Moskvi po svoje pojmujejo prevzete obveznosti in da jim je kaj malo do časti in drugih podobnih »predsodkov«.

Švedski polonofil K. G. Fellenius je zbral v antologijo na 170 straneh najlepše pesmi švedskih pesnikov, ki obravnavajo kakršenkoli poljski motiv. Pokazalo se je, da je teh pesni zelo mnogo in da so v švedski poeziji odmevali vsi važnejši dogodki novejšje poljske zgodovine. Prav posebno so se švedski pesniki odzvali ponesrečen poljskim vetašim l. 1830 in 1863. Ob tej priliki se je pokazalo, da so imeli Poljaki na svoji strani vse simpatije Švedov.

Začnili zvezek »Pologne Littéraire« je zbral ob desetletnici smrti Wł. St. Reymonta topel članek Francka L. Schoella. Pisec posebno obširno razpravlja o Reymontovih »Kmetih«, v katerih vidi srečen zakon med slovstvenim realizmom in idealizmom. Ob koncu pravi: »Skrajna« in kate-rekolo strani vzamejo to kmečko tetralogijo, povsod je očitno, da bo ostala tudi še nadalje prava mojstrovina evropskega kmečkega romana. »Ne Tihoni Don« Rusa Mihajla Solohova iz ne »Jone« Rumuna Livija Rebreana — ki sta izmed vseh poskusov zadnjih petnajst let najpomembnejša — nas ne moreta toliko zanimati, da bi pozabili vas Lipce in njenega genialnega stvaritelja.«

Ena najbistrejših glav med poljskimi kritiki Wacław Borowy je izdal obsežno zbirko svojih literarno - kritičnih esejev z naslovom »Danes in včeraj«. V nji je pet esejev posvečenih večnosti in delu Stefana Żeromskiego, avtorja pravkar v slovenskem prevodu izišlega romana »Povest greha«, ostali pa Kasprowiczu, Langju, Slonskemu in dr. Poljska kritika je sprejela knjigo z velikim priznanjem. Borowy je tudi spisal obsežno študijo o G. K. Chestertonu. 25 letnici smrti Leva Tolstoja so se Poljaki oddolžili s knjigo profesorja krakovske univerze Z. Kłaja

Lednickega o nacionalizmu in krščanstvu pri Tolstoju zlasti v zvezi s poljskim problemom. Lednicki je že spisal prodorno študijo »Puskin in Poljska«.

Najuspešnejši poljski roman zadnjega časa je Josefa Wittlina »Sól ziemci«, ki je dobil največ glasov v anketi »Wiadomości Literackie« in zmagal tudi v tekmi za literarno nagrado tega lista. Wittlin je med drugim izdal pesniško zbirko »Hymny« in vzoren prevod Homerjeve »Odiseje«, ki ga je lani nagradil varšavski PEN klub. Lani izšli vojni roman »Sól ziemci« je v nekaj mesecih dosegel tri izdaje. V ospredju danja je preprost vaščan iz vzhodne Gali-

cje. Wittlinov Peter je nekaj poljski »dobri vojak Svejke«, ki vse udarce in nevolje vojne časa prenaša neverjetno potrpežljivo. Toda Wittlin ni dal svojemu junaku tiste prebrisane ironije in noravosti, ki preve-va Haškovo delo. »Sól ziemci« je izredno zanimiva in mikavna literarno psihološka študija o galiskem primitivu, ki je vržen v vojaško mrežo avstro - ograde vojske in po svoje doživlja turne dogodke velike vojne. Wittlinov roman je prvi del velike trilogije, ki jo je pisatelj že dovršil in čije knjizna izdaja bo do konca leta na trgu. Med tem izidejo, kakor beležijo »Lidové Noviny«, ki so priobčile podrobno poročilo o tem »poljskem Svejku« dne 17. t. m., že nekateri prevodi prvega dela.

Sokolstvo

Glavna skupščina Sokola I. Tabor

Drugo največje sokolsko društvo v Ljubljani šteje 1.526 pripadnikov — Drugo leto bo Sokol I proslavil 30 letnico obstoja

Nedavno je bila v sokolskem domu na Taboru dobro obiskana skupščina tega našega izredno marljivega sokolskega društva. Starosta br. inž. Lado Bevc je toplo pozdravil zastopnika župe

Poročilo staroste.

Uvodoma se je brat starosta najprej s pieteto spomnil umrlih bratov in sester, katerih spomin so navzoči počastili stoje s klici »Slava«. Nato se je v daljšem govoru dotaknil dela društvene uprave in funkcionarjev, ki so svoje ogromno delo opravili vestno, v pravi sokolski zavednosti. Vsi sokolski delavci naj se ravnavo po geslu »Oseba nič — celota vse« in »Ne koristi — ne slave«. Obširno je nato orisal največji društveni praznik, razvitje prvega dečjega prapora, ki so ga prinesli mladi Sokolci iz Sokola Vinohrady v Pragi in ki mu je kumoval kralj Peter II. Tudi iz vrst Sokola I. je odpadlo v zadnjem času vse, kar je prišlo nepriljubljeno v sokolske vrste zgolj iz sebičnih namenov. Ob zaključku poročila brata staroste so bile odposlani Pozdravi Savezu SKJ in sokolski župi

Poročilo tajnika

Neumorni, dolgoletni tajnik br. Jože Tratar je v daljšem govoru orisal delovanje društvene uprave. Kronološko je navedel prireditve v preteklem letu. Statistiko je vodil br. Rudi Završnik ter navedel, da je štel Sokol I. konec leta 1935: 836 članov, 362 članice, 168 obojega naraščaja in 160 oboje dece, skupno 1.526 pripadnikov. Kljub teži krizi je prireditveni odsek, pod predstvom br. Avgusta Ropiča naklonil društveni blaginji iz 6 prireditiv 17.370 Din. Tudi gospodarski odsek pod vodstvom br. Frana Vrečarja je vestno vršil svoje naloge in skrbel za upravo doma in v društvenih naprav. Adaptiralo se je stopnišče in je vse stroške pokrila društveni dobrotnik br. Polde Zupančič.

Načelniško poročilo.

Pregledno poročilo o vzgojnem in telovadnem delu društva je podal načelnik br. Franjo Lubej. Prednaski zbor je štel 25 članov in 16 članice. Mladinski odsek je vodil br. Tone Gorjanc. Odsek je priredil čajanko za naraščaj in deco, akademijo, letovanje, roditeljske večere, miklavževanje in božični-ko, Zdravniški odsek pod vodstvom br. dr. Minafa je pregledal vse telovadne oddelke, posle društvenega zdravnika je izvrševal br. dr. Robert Blumauer. Odsek za zgradbo smečarskega doma — ki bo stal prečividoma na Gorjušah, je vodil br. dr. Kunc ter pridno zbiral denarna sredstva. Poverjenik za smučanje je bil br. Viktor Hojker. Na novo se je ustanovil strelski odsek, ki ga vodi brata Prosenec in Bežek. Telovadna statistika pa izkazuje sledeči obisk: v 90 urah je telovadilo 4.912 članov, povprečno 54 na uro, naraščajnikov v 88 urah 5.048, povprečno 57, dečkov v 73 urah 6.751, povprečno 92. Skupno pa je telovadilo (moški in ženski oddelki) v 498 urah 29.017 oseb ali 58 oseb na uro. Danes obiskuje redno telovadbo 93 članov, 65 članice, 82 naraščajnikov, 51 naraščajnic, 106 dečkov in 54 deklic, skupno 451 oseb.

Poročilo načelnice.

Kratko, a vendar zanimivo poročilo je nato podala načelnica sestra Vlada Tratarjeva. V svojem poročilu je omenila delo v telovadnici, udeležbo na tekmah in nastopih ter telovadno statistiko. V 91 urah je telovadilo 3.029 3.029 članic, v 90 urah 3.487 naraščajnic in v 60 urah 4.898 deklic, skupno v 241 urah 11.409 oseb.

Poročila ostalih funkcionarjev.

Poročilo o prosvetnem delovanju je kratko orisal br. Branko Kranjc. PO je imel godbeni, lutkovni in knjižniški odsek. Godba ima 40 članov in jo vodi br. Stefan Pokovec, veliki orgelster šteje 32 članov in ga vodi br. Verij Svajgar, pesni orkester pa ima 16 članov. Vrednost godbenega odseka znaša 94.713 Din. Zelo marljiv je bil lutkovni odsek pod vodstvom br. Erbežnika, ki je vzprijel 26 iger. Odsek se je udeležil tudi lutkovnih župnih tekom in zasedel III. mesto. Poročilo računovodje br. Janeza Lozeja pravi, da je imelo društvo 305.324 Din dohodkov in 318.902 Din izdatkov. Lepo poročilo je nato podal predsednik o cialnega odseka br. Miroslav Urbas, nakar je poročal za nadzorni odbor predsednik br. dr. Pavle Pestotnik, ki je pohvalil delo uprave in br. računovodje ter predlagal razrešnico, ki je bila soglasno sprejeta.

Pri volitvah je bila nato z vzklikom in z odobravanjem izvoljena naslednja kandidata na lista: starosta br. inž. Lado Bevc, I. podstarosta br. Josip Turk, II. podstarosta br. dr. Josip Kunc, III. podstarosta br. Miroslav Urbas, načelnik br. Franjo Lubej, I. podnačelnik br. Ladislav Požar, II. podnačelnik br. Janko Sket, III. podnačelnik br. Lojze Lubej, načelnica sestra Mica Kržetova, I. podnačelnica s. Marta Podpacova, II. podnačelnica s. Dušica Komarčeva, prosvetar br. Fian Jereb, tajnik br. Jože Tratar člani uprave bratje dr. Robert Blumauer, Tone Cotar, Stane Flegar, Anuška Jugova,

Ivan Lozej, Fran Rebec, Avgust Ropič, Fran Tumpej, Rajko Turk, Fran Vrečar, Rudolf Završnik, namestniki: Viktor Hojker, Adolf Hribar, Herman Kanobelj, Mila Kešetova, Fran Kraigher, Branko Kranjc, Tatjana Krotkova, Ivan Prosenec, Lado Sedej, Polde Zupančič, nadzorni odbor: predsednik br. dr. Pavle Pestotnik, Josip Jeretina, Franjo Majcen, Ivan Porenta, Ludvik Trček, namestniki: bratje Etbin Bežek, Drago Rak, Fedor Tkačev, Anton Trebec, častno razsodišče: bratje dr. Andrej Kuhar, predsednik, Ljubo Dermelj, Josip Janša, Nande Marolt, Dušan Podgornik, namestniki: bratje Ivan Erbežnik, Danilo Kante, Franjo Medič, Ivan Podgornik, praporščaka: br. Edo Ropič in br. Radovan Stare, predsedniki odsekov: godbenega br. Fran Sirk, gospodarskega br. Fran Vrečar, knjižničnega br. Jože Tratar, prireditvenega br. Avgust Ropič, prosvetnega br. Fran Jereb, socialnega br. Miroslav Urbas, zabavnega br. dr. Josip Kunc in zdravniškega br. dr. Fran Minafa.

Sport

Občni zbor SK Ilirije

Pretekli teden je SK Ilirija nadaljevala svoj občni zbor, ki je bil 14. decembra prekinjen in odločen za nedoločen čas. Zbor je bil zelo dobro obiskan, zlasti zato, ker so listi poročali, da se bo razpravljalo o razpustu nogometne sekcije.

Predsednik g. dr. Lapajne je uvodoma apeliral, naj bo debata sportna in stvarna ter je takoj nato prešel na dnevni red. Referiral je glede predaje klubskih imovine v Planici posebni zadruzi. Sklenjena je bila pogodba med upravnim odborom in zadruzi, ki v polni meri ščiti interese in pravice Ilirije. Na podlagi te pogodbe bo za druga upravljala vse planiške zgradbe in naprave do popolne amortizacije, nato bo pa vse premoženje vrnila klubu. Dr. Kuhelj, ki je sodeloval pri sestavljanju pogodbe, je nato tolmačil posamezne člene pogodbe. Poudarjal je, da se je v prvi vrsti postopalo po načelu, ki zagotovi Iliriji mesto v načrtstvu in nadzornem odboru z druge. Čisti dobiček se bo stekal v posebni fond in delil na polovico. Ko bodo vsi dolgovi plačani, bo Planica ponovno prešla v last Ilirije. Predlagal je, naj zbor odobri predajo promocije v Planici zadruzi, kakor tudi odobritev pogodbe. Na željo zborovalcev je predsednik prečital pogodbo.

Predloga dr. Kuhlja sta bila nato sprejeta z veliko večino glasov.

Predsednik je zatem demantiral časopisne vesti, po katerih naj bi odbor namenal razpustiti nogometno sekcijo. Izjavil je, da o tem odbor ni nikdar razpravljal.

Velika debata se je razvila glede zadnjega občnega zbora JNS, na katerem se je s 20 odprla pot profesionalizmu. Predsednik je ugotovil, da bi profesionalizem uničil večino klubov in jim zadal smrtni udarec. Predlagal je naslednjo resolucijo:

»Občni zbor SK Ilirija ne more odobravati sprememb pravil JNS, sklenjenih na zadnjem občnem zboru te zveze, s katerimi se v 20. stavku pogodbeno razmerje med klubi in igralci, ker smatra, da se s tem odprta pot k profesionalizmu. Zato nalaga občni zbor svoji nogometni sekciji, da tudi v bodoče temelji svoje delovanje v duhu pravil na dosežanih amaterski podlagi ob varovanju njene sportne kvalitete«.

Resolucija je bila soglasno sprejeta. Sle-dile so volitve. Na predlog ravnatelja dr. Vrhunca — predloženi sta bili dve kandidatski listi — se je sestavil poseben odbor, ki naj bi zboru predložil kompromisno listo. Do kompromisa ni prišlo in je bila končno vložena le lista, ki so jo predlagale vse sekcije razen nogometne. Nogometna sekcija svoje liste ni predložila, temveč je postala izjava, da je bila Ilirija pred 25 leti ustanovljena v prvi vrsti, da goji vsenkoli nogomet in je klub imel tedaj samo to sekcijo. Nogometna sekcija ne vidi v danes izvoljenem odboru jamstva za nadaljnje plodnosno delo in nemoten razvoj ter da ji bo v enaki meri kratil pravice in manjšal življenjsko možnost, kakor je to delal lanski odbor. Zato je sekcija prisiljena, da demonstrativno zapusti 25. skupščino. Pristajati nogometa so res besede spremenili v dejanje in odšli. Sodeč po številu tistih, ki so ostali v dvorani, so bili nogometarji v znatni manjšini in so bili proti njim prav vse sekcije.

Po odločbi opozicije je bil nato soglasno izvoljen naslednji odbor: predsednik ing. Stanko Bloudek, podpredsednik I. dr. Vrhunec Vinko, podpredsednik II. Bećeto Evgen, tajnik I. Bašćanec Ivan (za notranje poste) in Nagy Ernest (za zunanje poste), tajnik II. Verbič Drago, gospodar Miklavčič Matko, b'azajnik I. Medič Rudolf, blagajnik II. Gagel Hari, arhivar Komar Ivo, odborniki: dr. Lapajne Stanko, pol-

kovnik Koller, Golnarjev Jože, Jurvan Rodolf, Sosse Karel, Ploščil Alfred, Krdžić Mario, Šiferer Zlatko in Prezelj Boris; načelniki sekcij: balističistička Poljanar Karel, plavalna ing. Finc Franc, smučarska art. Schell Hugo, hazenska dr. Mayer Ernest, sabljaška Mandelčič Drago, drsarska ing. Bloudak Stanko, table teniška Nagy Ernest, teniška Končan Anton, težkoatletičska Dr. žaj Rudolf, hokejska Vodiček Viktor, dočim bo načelnika nogometne sekcije določil odbor; rezodsišče dr. Jenko Ivan, dr. Demšar Jermelj, dr. Prodan, dr. Kuhelj Mirko, dr. Pretnar Jože; revizijski odbor Rabič Viktor, Florjančič Igo, Kosce Lado, Seunig Jože in Stropnik Franc.

Službeno iz s. o. LNP. Delegirajo se k tekmam 23. februarja: Ilirija - Hermes Camernik, stranska Vrhovnik in Sketoli, predtekmata Kos, Maribor - Zeleničar, Bergant (po sporazumu), Celje - Korotan Luko-čič, Zalog - Slavija Mandič. K tekmam v Mariboru in Celju delegirata lokalna s. o. stranske sodnike.

SK Ilirija (nogometna sekcija — juniorji.) V nedeljo, 23. t. m. ob 10. naj bodo na igrišču SK Reke: Pavle, Rabič, Zargi, Mihelič, Glonar, Bergant, Hacler, Acko, Eržen, Dare, Erben, Kos, Kovačič, Boris Opremo si preskrbi brez izjeme vsak sam.

L. Z. S. P. (Službeno.) Seja upravnega odbora danes ob 20. v darski sobi kaverne Emone. Na to sejo vabimo člane tehnične podsežnega odbora, ker se vrši istočasno tehnična o. eja. Ob 19.30 je seja podsežnega mladinskega odbora.

STK Moste (nog. sek.) Drvi ob 20. pri Bajcu sestane.

SK Istria - Ježica, Danes ob 19.30 sestane pri »Rebuc« na Trševci cesti (nasproti art. kasarne). Sestanek je strogo obvezen za vse člane. Vabljeni so tudi nečlani.

Vestnik ZKD

Prosvetno delo in mladina

Mladina je bodočnost naroda. To je resnica, ki jo slišimo dan na dan ponavljati v našem javnem življenju sploh. Na žalost pa ta resnica ne velja, ako mladina pod tem ali onim vplivom ni pritegnjena in ni vstopila v realno ter konstruktivno delo v korist onega ljudstva, iz katerega je izšla. Mladina sama bi se morala zavedati, da bo nekoč vstopila na mesta svojih očetov in da je zato še sedaj njena dolžnost spoznati vse potrebe naroda, katerega usodo bo pod neodločljivim potokom časa, prisiljena prevzeti v svoje roke. Vendar pa šele izkušnje rodijo spoznanje in izkušnje ne pridejo k človeku same — ali zato, ker je čital učene knjige — ali, ker je pazljivo poslušal modre besede, izkušnje si pridobi vsak šele z delom, in katero delo bi moglo mladega človeka bolj seznaniti s težnjami in željami ter življenjem našega naroda, kakor ravno delo na kulturnem polju?

Često se mladina tudi pritožuje, da je starejši ne pustijo k besedi. Zato se iz-življa v praznih fantazijah in ves idealizem, požrtvovalnost ter navdušenje, ki jih je ravno mladina z vso silo zmogla občutiti, se izgubijo v sanjah ter usahnejo v zagrenjeni duši, ne da bi mogli komu kaj koristiti. Narod pa potrebuje tega idealizma in te požrtvovalnosti, ki ne računata na plačilo, vsak narod potrebuje k napredku vseh evrežih sil svoje mladine. Kje ste torej tisti, ki mislite, da vas dovolj ne upoštevajo?

Na stotine kulturnih organizacij po deželi in v mestu čaka mladih rok, da se oprimejo plodnosnega dela. In nihče ne bo kratil besede tistemu, ki si je pridobil pravico govoriti — z delom.

Elita mladine vsakega naroda pa je akademski mladina. Tudi ona je izšla iz naroda, določena za višje naloge in za višje dolžnosti. Ni si narod pridelal univerze in srednjih šol, da bi samo izboljšal položaj onih, ki jim je usoda naklonila možnost posejanja teh srednjih šol in univerze, temveč zato, da si ustvari sposobne vodnike in učitelje. Sleherni izmed te elite mladine je prevzel s posejanjem univerze nase obvezo, tembolj sveto, ker ni drugo vknjižena kot v svetlih značajih, da bo z vsami močmi skušal povrniti narodu, ker je prejel; višjo izobrazbo. Narod čaka na to mladino. Dolžnost njena je, da prid-ka njemu.

Vsem društvom, včlanjenim v Zvez kulturnih društev v Mariboru. Uprava dravske banovine zahteva z razpisom IV. No. 3207/1 od 5.2. 1936, da predloži ZKD do 10. marca t. i. točno poročilo o prosvetnem delovanju ZKD in njenih včlanjenih društev. Da bo to poročilo čim popolnejše in da za more ZKD zahtevi ustreči, naj predložijo včlanjena društva statistične podatke čimprej, sigurno pa pred omenjenim rokom in sicer na tiskovinah, ki so jih prej kratkimi prejala. Poštne pošiljke na ZKD naj bodo pravilno frankirane z znamko po 1 Din 50 p. V zadnjem času pošiljajo zlasti sokolska društva in gašilske čete nefrankirana pisma, za katera mora ZKD plačevati kazenski porto. To pa njeno blaginjo, ki ni baš v rožnatem položaju, občutno obremenjuje, ko bi se ta denar lahko v bolj koristne namene obrnil.

Predavanja ZKD: Pri Sokolu v Mostah predava dr. Viktor Parnat o naši mornarici. Vsebinsko predavanja bodo pozorovale slike. — Pri Sokolu v Šiški predava dr. Jože Vekoslav o temi: »Skozi bratsko Bolgarijo«. Predavanja spremljajo skriptne slike. — Pri Narodni čitalnici v Dravljah predava dr. ob 19. g. dr. Alujevič Branko o temi: »Ob Jedrskem morju«.

Opozarjamo društva ZKD na novo nabavljeno igr. štev. 179 »Gospodar modrih gora«, igr. o svobodi in suženstvu v 5 slikah: napisal Anton Kozelj, prevedel Razinger Jaro. (10 moških, 2 ženske osebi ter meščani, najemniki, pastirji, pastirice; 4 scenenje).

Knjižnice ZKD, ki želijo izkaznice za izposojanje knjig, oziroma vknjižene evidenčne pole, naj javijo število zaželenih izvodov centrali. Cena tiskovnin je po 25 par.

Pozorjate kino-matinee ZKD, ker je št. dobiček namenjen izključno kulturnemu delu na dežel. Cena sedeža Din 3.50.

Z. K. D.

DANES ob 4.3. uri

VIHAR

rusko-sovjetski vefilm

Vstopnina samo 3.50 Din.

Zane Grey:

Teksaški jezdec

Duane je mislil, da bo Lawsona zadeval kap. Vrat mu je nabrekli, tiral se je za mehki ovratnik srajce. Duane je hladno in potrpežljivo čakal priključke in držal svoja čustva kakor v primežu.

»Kaj pa ima tvoja hči z jezdnim redarjem?« je osorno vprašal Lawson.

»Ljubi ga in on ljubi njo.«
Duane se je nehotno zamislil v Lawsonov položaj. Longstrethove besede so bile kakor udarec s kijem. Ali je govoril za res? Kaj mu je bilo na misli?

Tedaj se je Lawson vrnil glas. Preklinjal je Rayo, preklinjal Longstretha in preklinjal jezdega redarja.

»Prekleti, sebični norec!« je s toplim zaničevanjem zaklical Longstreth. »Na nič drugega ne misliš kakor nase!«

»Vrag te vzemi!« je Lawson besno bruhnil iz sebe. »Imeti hočem to dekle, ali je pa nihče drug ne dobi.«

»Nikoli je ne dobiš«, je rezko odvrnil Longstreth. »Bog mi je priča, da jo rajši dam jezdnemu redarju kakor tebi.«

Ko je Lawson še drgetal pod tem novim udarcem, se je Longstreth s sovraštvom in zaničevanjem sklonil proti njemu.

74

»Lawson, ti si me storil to, kar sem«, je nadleževal. »Tebe sem podpiral in varoval. Pravi Cheseldine si ti — če je treba povedati resnico. In zdaj je konec. Zapustim te. Opravi se!«

»Oba sta opravila!« je ta mah z grmečim glasom zavpil Duane in planil iz svojega skrivališča.

Longstreth je takoj spoznal to, česar Lawson ni spoznal. Obraz mu je posivel. Lawson je pa divje in rezko zatulil:

»Kaj hočeš?«
Trepetaje in z naporom, toda s popolno oblastjo nad seboj je Duane vzdignil levo in odgrnil vogal svojega odprtega telovnika, da se je pokazala srebrna zvezda jezdnega redarja.

Lawson je zavpil kakor pes. V brezumni, divji togoti je s sklenjeno roko zgrabil za samokres. Duanovi streli so ga prehiteli.

Preden se je pa Lawson zgrudil in izpustil samokres, mu je skočil Longstreth za hrbet, ga z levo objel in mu z desnico po bliskovito vzelo samokres iz ohromelih prstov. S truplom mrtvega se je zaslonil. Duane je videl ognj in dim. Slušal strel in začutil zbudiljiv letem ramenu. Udarca je zadel in ga malone podr. Udarca je sledilo vroče sklenjenje svinca. Duane je mislil, da mu poka srce, a razum mu je ostal bister in hiter.

Slušal je, kako je Longstreth napol Lawsonov samokres. Slušal je, kako je izmetnik zaročil s praznimi tulci.

V samokresu ni bilo nobenega strela več. Longstreth je zaklel, trudeč se, da bi zavlekel mrtiča k mizi, na kateri je ležal lastni samokres. Ker se pa ni smel pokazati in nastavi svinčenkam, je ta naloga presegala njegove moči. Potuhoval se je in izpod Lawsonovega ramena prežal na Duana. Ta je videl njegove oči in namen, ki je bil v njih zapisan: ubiti ga! Lahko bi ga bil ustrelil, pa ga ni. A tisti mah, ko je Longstreth zapolnil Lawsonovo truplo in hotel seči po orožje na mizi, ga je Duane ustrašoval s svojim samokresom in mu s predurjenim glasom zaklical:

»Pusti samokres — če ne, te ubijem, Bog mi je priča!«

Longstreth je stal tri korake od mize, kjer je ležal samokres. Menil je razdaljo. Če bi bil segei po samokres, bi ga bil Duane moral ustreliti.

»Longstreth!«, je zavpil Duane, igra je doigrana. Končali ste! Mislite na svojo hčer! Prizanesel bom vašemu življenju. Če bo mogoče, vam izgovorim prostost — s pogojem. Zaradi Raye! Vse dokaze imam zoper vas. Sami ste. Morton in drugi morajo mi priti na pomoč. Vdajte se! Če sprejmete moje predloge, vam prizanesem! Morda se mi posreči pregovoriti Maca Nelyja, da vam dovolji prost odhod v vašo staro deželo. Samo zaradi Raye! Lahko si rešite življenje, morda celo srečo. Hitro, človek! Odgovorite!«

»In če rečem ne?« je mračno odvrnil Longstreth.

»Tedaj vas ustrežim, tu, kjer stojite. Niti ganiti se ne morete. Besedo ali suro! Hitro, Longstreth! Bodine mož! Zaradi Raye! Hitro! Sekund do se, pa ustrešim!...«

»Dobro, Buck Duane! Dam vam besedo«, je rekel in se počasi spustil na stol. Nako je osuplo pogledal krvavo liso na Duanovem ramenu.

»Dekleti prihajata!« je zdajci vzkliknil. »Ali mi morete pomagati, da zaneseva Lawsona noter? Ne smeta ga videti.«

Duane se je ozrl na dvorišče. Gospodinja Longstrethova in Ruth sta očividno vznemirjeni leteli proti verandi. Možena se je posrečilo zavieči Lawsona v hišo, preden sta ga utegnili dekleti opaziti.

»Menda niste hudo ranjeni, Duane?« je vprašal Longstreth.

»Upam, da ne!« je odvrnil Duane.

»Zal mi je. Mar bi mi bili vse to prej povedali. Ta prekleti Lawson. Vsečas sem se sploščal oben.«

»A to pot zadnjič, Longstreth!«

»In skoraj bi vas bil prisilil, da bi me bili ustrelili. In zdaj prihaja Ray! To bo hujše gledati v namenjen samokres.«

»Zdaj je hudo, upam pa, da bo konces srečen.«

»Ali mi hočete storiti dobroto, Duane?« je vprašal Longstreth, in videti mu je bilo, da je bil v zadregi.

»Hočem.«

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo ozl, ki hčejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite Din 3.— v znamkah

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismu obenem s naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana šte. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tiščača se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelček »Jutra«, Ljubljana.

Podružnica »Jutra« na Sv. Petra cesti šte. 19. (Zadružna hranilnica)

sprejema oglase in ponudbe ter daje naslove malih oglasov. Oni, ki jim je ta podružnica bolj pri rokah, naj se je pridno poslužujejo.

Službo dobi

Beseda 1 Din. davk 3 Din. za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vrtnarja
sprejemamo takoj v stalno službo. Javiti se je v varni Vidmar, Savile 18, obč. Jerala pri Ljubljani. 4304-1

Zakonski par
mož poznik, žena hišnica, obo s stalno plačo in stanovanjem, sprejemem. Kavcija potrebna. Nastop takoj. Naloge v vseh poslovalnicah Jutra. 392-1

Trgovski pomočnik
ovir. skladističnik, mlad, dobi mesto v trgovini s mešanim blagom. Jos. Klementič, Kamnik. 4887-1

Oglase
naročate v novi podružnici Jutra na Sv. Petra cesti šte. 19, ako vam je bolj pri rokah (Zadružna hranilnica). Tam oddajate ponudbe na oglase in tudi naslove od oglasov dobite v tej podružnici.

Službe išče

Vaske beseda 50 par, davk 1 Din. za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Poslovodja
4letnik, Slovenec, Mahrovec, sam, s široko inženersko pisarno, in potniško, trgovsko in industrijsko, v svojo in izvozno prakso (Avstr., Franc., Belg., Italij.). Knjižgov. in korep. za slov. nem. franc. in italij. Iste primerno stalno ali potniško mesto. ali družabno, s 300.000 Din. za dobičkanostno in industrijsko (90% brutto) ali za mednarod. trg. agencijo, v Jugoslaviji ali v inozemstvu. Dopise na ogl. odd. Jutra pod »Mahrovec«. 4370-3

Naslove

od malih oglasov, dobite na Sv. Petra cesti 19 (Zadružna hranilnica). Istotam naročate oglase in oddajate ponudbe na male oglase. Podružnica Jutra v Prešernovi ul. je ukinjena.

G. Th. Rotman:

Kapitan Kozostrelec gre v Ameriko

73

Ubogi kapitan, ki ta mah ne bi bil dal več belica za svoje življenje, je v duhu zagledal pred seboj sestro, češ, Bog si ga vedi kaj je z njo... Nato je še enkrat zbral vse moči in strahovito brnel proti krokočnemu nosu. Hvala Bogu! Pošast ga je izpustila. Vaja je z močjo odletela nazaj in vrgla kapitana kvišku. Kam bom priletel? je spotoma vzdihnil siromak.

Potniki

Beseda 1 Din. davk 3 Din. za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Potnika
verziranje v vinski stroji, sprejemam takoj. Kavcija potrebna. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobro zastavljeno«. 4430-5

Dajenci (ke)
Beseda 1 Din. davk 3 Din. za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Učenko
s primerno šolsko izobrazbo, sprejme trgovina M. Titar, Selenburgova ulica. — Predstaviti istotam od 10. 12. 4438-44

Šiviljsko vajeniko
sprejme takoj stetje Bazanella, Gajeva ul. 67. 4433-44

Prodaj

Beseda 1 Din. davk 3 Din. za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Postvri šarenke
porcelane, vsako količino, od ene naprej, dostavljamo na dom. Kg Din 40. — Naročila: telefon 36-98 ali pisмено na: Ribogojstvo »Dragomirja, p. Domalec«. 64-6

Cijaniziranje
sadnih dreves, semen kot tudi stanovanj lahko obavi uspešno samo s garant. dobrih kemikalijami, ki jih morete dobiti pri trški Lj. y. k. Mr. K. Vovk, Zagreb, Jurjev, br. 8, telefon 38-81. 4387-6

Otroški vozček
ohranjen, poceni napredaj. Frank, Zeljarska 111A, Trnovo. 4430-6

Špargeljeve sadike
v različnih, najfinjših sortah, za pomladansko saditev, nudi najceneje Fabur, Škarniška nad Ljubljano. 4433-6

Vojno škodo
(Ratne štete), oblikacije (mestne občine Ljubljane) in hranilne knjižice lahko takoj prodaste po najvišji ceni proti gotovini potom trg. agent, bančnih poslov ALOJZIJ PLANINSEK, Ljubljana, Beethornova ul. 147. Telefon 35-10. 4412-16

Hranilne knjižice
vseh zavodov lahko prodaste ali kupite proti takojšnemu plačilu najugodnejše potom Trg. agent bančnih poslov ALOJZIJ PLANINSEK, Ljubljana, Beethornova ul. 147. Telefon 35-10. 4413-16

Prodaj dve vlogi
Ljubljanske kreditne banke 50.000 in 60.000 Din. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Najvišji ponudnik«. 4424-16

Oglase
naročate v novi podružnici Jutra na Sv. Petra cesti šte. 19, ako vam je bolj pri rokah (Zadružna hranilnica). Tam oddajate ponudbe na oglase in tudi naslove od oglasov dobite v tej podružnici.

Pohišstvo

Beseda 1 Din. davk 3 Din. za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Salonsko garnituro
staro, najraje tako, ki izvira iz katerega gradu, kupim. Ponudbe pod šifro »Stara garnitura« na ogl. odd. Jutra. 4400-13

Oblacila
Beseda 1 Din. davk 3 Din. za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Maske
se poceni posojajo, event. prodajo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 4421-13

Oglase
naročate v novi podružnici Jutra na Sv. Petra cesti šte. 19, ako vam je bolj pri rokah (Zadružna hranilnica). Tam oddajate ponudbe na oglase in tudi naslove od oglasov dobite v tej podružnici.

Stroji

Beseda 1 Din. davk 3 Din. za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Šivalni stroj
pogrešljiv, nemški, fabrikat, z okroglim bobnikom, kateri šiva naprej in nazaj, šitka in štopa, poceni napredaj. Nova trgovina, Tyrševa 36. 4420-30

Naslove
od malih oglasov, dobite na Sv. Petra cesti 19 (Zadružna hranilnica). Istotam naročate oglase in oddajate ponudbe na male oglase. Podružnica Jutra v Prešernovi ul. je ukinjena.

Kapital
Beseda 1 Din. davk 3 Din. za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Enosob. stanovanje
s kuhinjo in dvoranico, od-dam takoj, os. 1. marca, mirni stranki, točnemu plačniku v najem. Poizve se Černotova ul. 247. 4429-31

INSERIRAJ V »JUTRO«

ZAHVALA
Vsem prijateljem in znanem se prav iskreno zahvaljujemo za nadvse častno in mnogobrojno spremstvo naše nepozabne

Marije Kobenter,
roj. Müller.

Posebno zahvalo smo dolžni za požrtvovalni trud gg. primarju Dr. Guzelju in dr. Igljarju, dalje Klubu koroških Slovencev s predsednikom dr. Fellacherjem na čelu za udeležbo pri pogrebu, predvsem pa vsem onim dobrim prijateljem, ki so prihiteli iz Koroške, da se poslovijo od naše drage mame. Tudi vsem onim naj velja naša zahvala, ki so počastili spomin pokojnice s prekrasnim cvetjem ali z denarnimi volili.

Maša zadušnica se bo brala v soboto 22. t. m. ob 10. uri dopoldne v cerkvi Marijinega oznanjenja.

LJUBLJANA, 20. februarja 1936.

ZALUJOČI OSTALI.

Lokali

Beseda 1 Din. davk 3 Din. za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Specerijsko trgovino
s mešanim blagom, inventarja in konosni, oddam boljšemu gostinčarju takoj ali pozneje. Ponudbe pod »Amerikanece« na ogl. odd. Jutra. 4406-19

Gostilno
dobro vpeljeno, v večjem kraju pri Ljubljani, oddam boljšemu gostinčarju takoj ali pozneje. Ponudbe pod »Amerikanece« na ogl. odd. Jutra. 4406-19

Naslove
od malih oglasov, dobite na Sv. Petra cesti 19 (Zadružna hranilnica). Istotam naročate oglase in oddajate ponudbe na male oglase. Podružnica Jutra v Prešernovi ul. je ukinjena.

Posest
Beseda 1 Din. davk 3 Din. za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Zemljišče
ki leži v eni gradbenega okolja in na katerem bi se lahko pridobivali gram, isčem v Ljubljani ali bližnji okolici. Oftere naj točno navedejo parcelno številko zemljišča, katastrsko občino, površino zemljišča in njega ceno ter plačilne pogoje. Oftere pošlji pod geslom »Gramosnica« na ogl. odd. Jutra. 4421-30

Oglase
naročate v novi podružnici Jutra na Sv. Petra cesti šte. 19, ako vam je bolj pri rokah (Zadružna hranilnica). Tam oddajate ponudbe na oglase in tudi naslove od oglasov dobite v tej podružnici.

Stanovanje
Beseda 1 Din. davk 3 Din. za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Enosob. stanovanje
s kuhinjo in dvoranico, od-dam takoj, os. 1. marca, mirni stranki, točnemu plačniku v najem. Poizve se Černotova ul. 247. 4429-31

INSERIRAJ V »JUTRO«

ZAHVALA
Vsem prijateljem in znanem se prav iskreno zahvaljujemo za nadvse častno in mnogobrojno spremstvo naše nepozabne

Marije Kobenter,
roj. Müller.

Posebno zahvalo smo dolžni za požrtvovalni trud gg. primarju Dr. Guzelju in dr. Igljarju, dalje Klubu koroških Slovencev s predsednikom dr. Fellacherjem na čelu za udeležbo pri pogrebu, predvsem pa vsem onim dobrim prijateljem, ki so prihiteli iz Koroške, da se poslovijo od naše drage mame. Tudi vsem onim naj velja naša zahvala, ki so počastili spomin pokojnice s prekrasnim cvetjem ali z denarnimi volili.

Maša zadušnica se bo brala v soboto 22. t. m. ob 10. uri dopoldne v cerkvi Marijinega oznanjenja.

LJUBLJANA, 20. februarja 1936.

ZALUJOČI OSTALI.

Stanovanja

Beseda 1 Din. davk 3 Din. za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanje 2 sobi
s kopalnico in pritliklami v visokem pritliklju isčem za maj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Blizu tramvajar«. 4410-31a

Sobo odda
Sobo s posebnim vzhodom, center, oddam gospodoma. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 4400-23

Informacije
V oglasnem oddelku »Jutra« naj dvignejo:

Advokat v letu 1937. Dober zaslužek 1906. Dobro kuham, Denar, Dober posel. Dravska banovina, Golica, Hita, Hila, Hila s pekarno, Ljubljana, L. mesto, Jace Te sreča, um. Ti je dan, Izven Ljubljane, Kaj sličenega, Kompanje, Kompletan, Kruh, Ljubim otroka, Le odgo-varjajoče, Mahrovec, Miro-ljubnost, Maj, Maj 1936, Mehlovana soba, Nadeja, Otilija, Parola 90, Prilika, Parter, Pomlad, Potniški, Redka prilika, Reference, Strogi center, Sreča 1936, Stalna služba, Srečen zakon, Samostojnost, Samostojen vrtar, Sposoben, Slatno nametitev, Tudi prepis, Takošnji nastop, Trgovec, Ugoden nakup, Ugodno 1936, Ugodno naložen denar, Ugodna prilika 1936, Vila - Penzion, Vešč kra-j, Visoke obresti, Vrtinar, Zavarovalnica 1936, 460, 400.

Naslove
od malih oglasov, dobite na Sv. Petra cesti 19 (Zadružna hranilnica). Istotam naročate oglase in oddajate ponudbe na male oglase. Podružnica Jutra v Prešernovi ul. je ukinjena.

Stanovanje
Beseda 1 Din. davk 3 Din. za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Enosob. stanovanje
s kuhinjo in dvoranico, od-dam takoj, os. 1. marca, mirni stranki, točnemu plačniku v najem. Poizve se Černotova ul. 247. 4429-31

INSERIRAJ V »JUTRO«

ZAHVALA
Vsem prijateljem in znanem se prav iskreno zahvaljujemo za nadvse častno in mnogobrojno spremstvo naše nepozabne

Marije Kobenter,
roj. Müller.

Posebno zahvalo smo dolžni za požrtvovalni trud gg. primarju Dr. Guzelju in dr. Igljarju, dalje Klubu koroških Slovencev s predsednikom dr. Fellacherjem na čelu za udeležbo pri pogrebu, predvsem pa vsem onim dobrim prijateljem, ki so prihiteli iz Koroške, da se poslovijo od naše drage mame. Tudi vsem onim naj velja naša zahvala, ki so počastili spomin pokojnice s prekrasnim cvetjem ali z denarnimi volili.

Maša zadušnica se bo brala v soboto 22. t. m. ob 10. uri dopoldne v cerkvi Marijinega oznanjenja.

LJUBLJANA, 20. februarja 1936.

ZALUJOČI OSTALI.

ZALUJOČI OSTALI.

ZALUJOČI OSTALI.

ZALUJOČI OSTALI.

ZALUJOČI OSTALI.

ZALUJOČI OSTALI.

ZALUJOČI OSTALI.

ZALUJOČI OSTALI.

ZALUJOČI OSTALI.

ZALUJOČI OSTALI.

ZALUJOČI OSTALI.

ZALUJOČI OSTALI.

ZALUJOČI OSTALI.

ZALUJOČI OSTALI.

ZALUJOČI OSTALI.

ZALUJOČI OSTALI.

ZALUJOČI OSTALI.

ZALUJOČI OSTALI.

ZALUJOČI OSTALI.

ZALUJOČI OSTALI.

ZALUJOČI OSTALI.

ZALUJOČI OSTALI.

ZALUJOČI OSTALI.

ZALUJOČI OSTALI.

ZALUJOČI OSTALI.

ZALUJOČI OSTALI.

ZALUJOČI OSTALI.

ZALUJOČI OSTALI.